

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO
ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE ALEŠŠINCE**

2016 - 2022

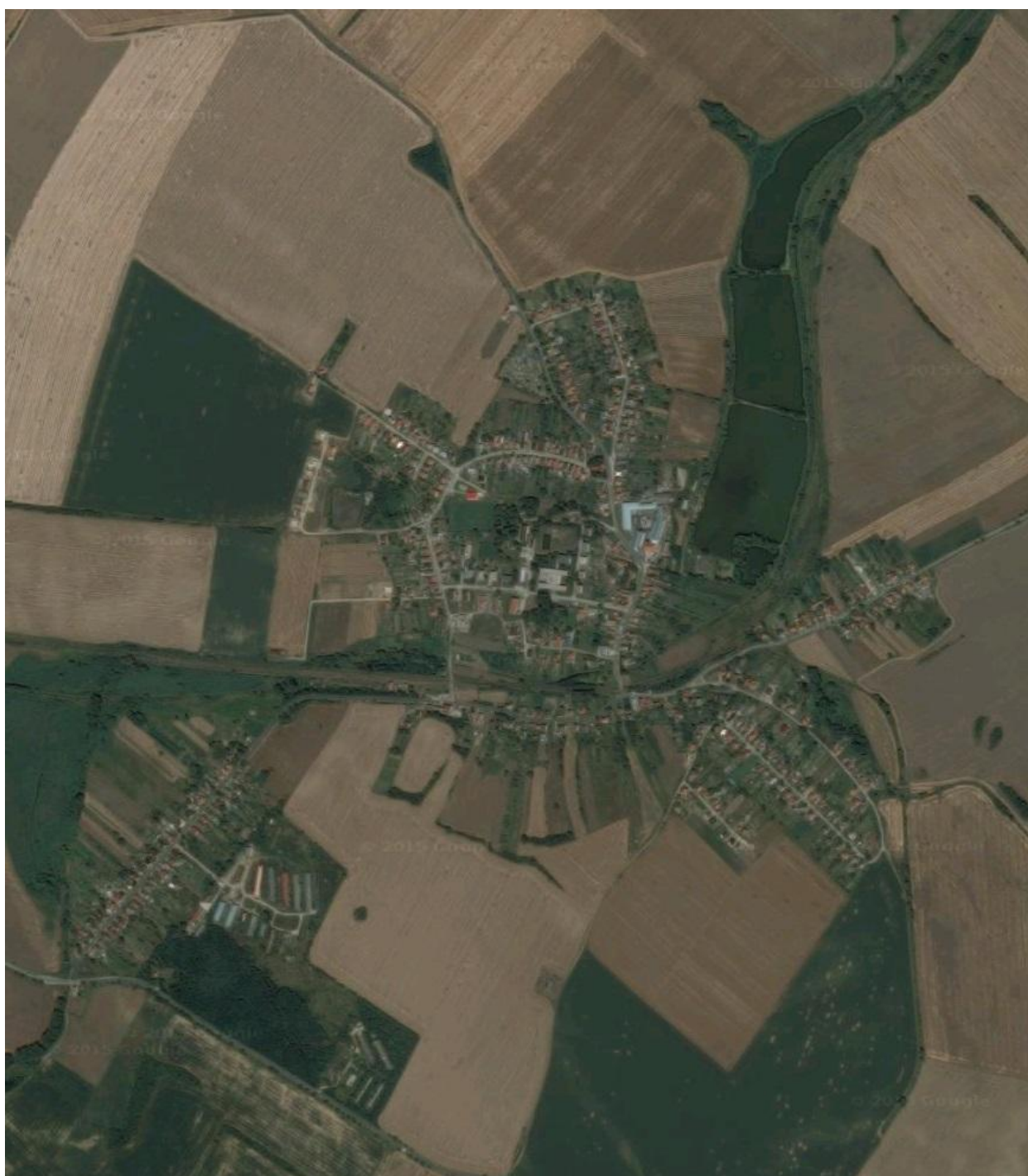
OBSAH :

ÚVOD	4
PREDSTAVENIE ZÁKLADNÝCH POJMOV	5
OBSAH A CIEĽ PROGRAMU	7
ANALYTICKÁ ČASŤ	8
ZÁKLADNÁ ANALÝZA OBCE	8
Všeobecná charakteristika obce	8
Prírodné podmienky	9
Demografické pomery	10
Historicko – kultúrne hodnoty obce.....	12
ANALÝZA HOSPODÁRSTVA	14
Poľnohospodárstvo a potravinársky priemysel	14
Lesné hospodárstvo	15
Ostatné časti hospodárstva.....	15
Stavebníctvo a bytová výstavba.....	15
Cestovný ruch.....	16
ANALÝZA INFRAŠTRUKTÚRY	17
Technická infraštruktúra	17
Doprava	17
Vodovod, kanalizácia a plynovod.....	18
Elektrická sieť, pošta a telekomunikácie	19
Sociálna infraštruktúra	20
Základná vybavenosť.....	20
Školstvo, kultúra a šport.....	20
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť.....	21
Služby.....	21
ANALÝZA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA OBCE	21
STRATEGICKÁ ČASŤ	24
VÍZIA	24
STRATEGICKÉ CIELE	25
Technická infraštruktúra	25
Sociálna infraštruktúra	27
Školstvo, kultúra a šport.....	29
Podnikanie a služby.....	31
Cestovný ruch.....	33
Životné prostredie	35
PROGRAMOVÁ, REALIZAČNÁ A FINANČNÁ ČASŤ	38
AKČNÝ PLÁN AKTIVÍT OBCE NA ROKY 2016-2022	38
Prioritné aktivity obce	39
Akčné plány podľa oblastí.....	41
Akčný plán v oblasti technickej infraštruktúry	41
Akčný plán v oblasti sociálnej infraštruktúry	42
Akčný plán v oblasti školstva, kultúry a športu	45
Akčný plán v oblasti podnikania a služieb.....	46
Akčný plán v oblasti cestovného ruchu	48
Akčný plán v oblasti životného prostredia	50
ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE AKTIVÍT	53
MONITOROVANIE A HODNOTENIE REALIZÁCIE AKTIVÍT.....	53
FINANČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE AKTIVÍT.....	55
ZÁVER	57
POUŽITÉ ZDROJE INFORMÁCIÍ	58

Obec Alekšince

Kraj : Nitriansky
Okres : Nitra
Región : Ponitrie
Počet obyvateľov :1682(31.12.2014)

Úvod

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je vypracovávaný v zmysle Zákona č.539/2008Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení jeho aktualizácie č. 309/2014 Z.z..

Podľa legislatívy je Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce strednodobý rozvojový dokument, vypracovávaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňujúci ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza. Zároveň je vypracovávaný v súlade so záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie obce.

Program poskytuje priestor pre rozvoj, overenie a aplikovanie nových prístupov pri praktickej realizácii podnikateľských zámerov. Jeho základom je jasné vymedzenie hlavných problémov, ktoré sú pre hospodársky a sociálny rozvoj daného konkrétneho územia spoločné, a vytýčenie opatrení, ktoré by mali prispieť k riešeniu týchto problémov. Dokument musí byť zároveň v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, prípadne rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia, kultúrneho dedičstva a pod. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je tiež jedným z podkladov pre tvorbu a aktualizáciu územnoplánovacej dokumentácie obce.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je základným dokumentom podpory regionálneho rozvoja a jeho existencia je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie finančných príspevkov zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov. Základom realizácie jeho aktivít v obci je spolupráca kľúčových subjektov v katastrálnom území obce v partnerstve, ktoré predpokladá participáciu širokého spektra inštitúcií - samosprávu obce, zástupcov štátneho a verejného sektora, podnikateľskú sféru, sociálnych partnerov i mimovládne organizácie.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je ale predovšetkým „živý“ dokument, ktorý síce stanovuje základné body smerovania rozvoja obce spolu s konkrétnymi cieľmi a úlohami, avšak v priebehu realizácie rozvojových aktivít je možné zareagovať na všetky nové podnety. To, že dokument je schvaľovaný najvyšším orgánom obce neznamená, že ide o uzavretý dokument. Je potrebné ho dopĺňať formou krátkodobých akčných plánov a v prípade zmeny východiskových podmienok aktualizovať.

Predstavenie základných pojmov

Regionálny rozvoj je podľa najrozšírenejšej definície uvedenej aj v zákone o podpore regionálneho rozvoja súbor sociálnych, hospodárskych, kultúrnych a environmentálnych procesov a vzťahov prebiehajúcich v regióne, ktoré prispievajú k zvyšovaniu jeho konkurencieschopnosti, hospodárskemu rozvoju, sociálnemu rozvoju a územnému rozvoju a k vyrovnávaniu hospodárskych rozdielov a sociálnych rozdielov medzi regiónmi.

Udržateľný rozvoj je taký rozvoj, v ktorom sú zámerne obmedzené výnosy v záujme zachovania rozsahu služieb a kvality zdrojov v danom území. Pri obnoviteľných zdrojoch platí miera využívania po hranicu regeneračných schopností, pri ktorej je daný zdroj schopný svojej regenerácie, či už samostatne alebo s určitým zásahom. Pri neobnoviteľných zdrojoch sa musí brať do úvahy potreba neustáleho nahradzovania zdrojov, keďže množstvo zdrojov v tomto prípade je obmedzené a dôjde k situácii, že bude zdroj úplne vyčerpaný. Preto nesmie byť rozvoj závislý len na neobnoviteľných zdrojoch, ale je potrebné ešte počas čerpania týchto zdrojov neustále hľadať potenciálne náhradné zdroje, aby bol prechod na nové zdroje plynulý a nijako udržateľný rozvoj neovplyvnil.

Regionálna politika je koordinovaný súbor činností a postupov príslušných orgánov a organizácií na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, ktoré prispievajú k hospodárskemu rozvoju, sociálnemu rozvoju a územnému rozvoju regiónov.

Územná spolupráca je spolupôsobenie sociálno-ekonomických partnerov pri zvyšovaní úrovne hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja na úrovni sídiel v nadväznosti na územie regiónu.

Partnerstvo je spolupráca sociálno-ekonomických partnerov na príprave, uskutočňovaní, financovaní, monitorovaní a hodnotení realizácie priorít a cieľov podpory regionálneho rozvoja.

Sociálno-ekonomickí partneri sú ústredné orgány štátnej správy, miestne orgány štátnej správy, vyššie územné celky, obce, mikroregionálne združenia a iné fyzické osoby a právnické osoby pôsobiace a spolupracujúce v oblasti regionálneho rozvoja na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni.

Priorita vo všeobecnosti predstavuje dôležitosť, prvenstvo v poradí respektíve prednosť pred niečím. V programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce môžeme tento pojem využiť pre ohodnotenie a stanovenie poradia riešenia jednotlivých problémov. Toto poradie nám potom určí preferovanie a určenie akéhosi poradia problémov pri ich riešení v projektoch. Rozumné preferovanie riešenia jednotlivých problémov napomáha efektívnemu rozvoju daného regiónu.

Opatrenie je prostriedok, ktorým po určitú dobu zabezpečujeme príslušnú prioritu. V programoch predstavuje opatrenie konkretizáciu cieľov priority.

Strategický cieľ predstavuje určitý pohľad do budúcnosti, ktorý chceme v najbližších rokoch dosiahnuť v danom území. Je to určitá vízia života a životných podmienok obyvateľov obce v takom časovom horizonte, na koniec ktorého sme schopní reálne dospieť. Zvyčajne tento časový horizont predstavuje obdobie 5 až 7 rokov. Je to obdobie, v ktorom je možné určité myšlienky alebo predstavy zrealizovať.

Špecifický cieľ je odvodený od cieľa strategického spolu s nadväznosťou na určitú prioritu. Špecifický cieľ má určitú hodnotu, ktorú vyjadrujeme podľa merateľných jednotiek. Hodnotami týchto jednotiek sú stanovené ciele, ktoré chceme v danom čase a priestore dosiahnuť. Tieto hodnoty môžu predstavovať napríklad počet obyvateľov, počet bytov, počet pracovných miest, výmery plôch a pod.

Činnosť, prípadne aktivita je v rámci programov a projektov chápaná ako vecne, časovo, finančne, organizačne alebo iným spôsobom vymedzený prvok, zahrňujúci skupinu krokov alebo podrobnejších úloh vykonávaných počas priebehu projektu so svojimi vstupmi a výstupmi.

Obsah a cieľ programu

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Alekšince je zložený z troch základných častí - analytickej, strategickej a spoločnej programovej, realizačnej a finančnej časti.

1. Analytická časť

Analytická časť predstavuje popis aktuálneho stavu obce Alekšince. Zahŕňa prípravu programu vo forme popisu základnej charakteristiky obce, jej postavenia v regióne, prírodných podmienok na území katastra obce, štruktúry obyvateľstva, ekonomiky, technickej a sociálnej infraštruktúry. Popisujú sa aj ďalšie špecifické prvky a možnosti, ktoré do programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja patria a na základe ktorých sú následne spracovávané ďalšie časti programu.

2. Strategická časť

Strategickú časť programu tvorí posúdenie aktuálnej situácii v obci, určenie predstáv alebo vízií v daných konkrétnych oblastiach, SWOT analýza a určenie špecifických cieľov pre jednotlivé kategórie opatrení. Výsledkom strategickej časti je určenie a príprava zámerov, ktoré vychádzajú z cieľov a vhodne a efektívne by mohli riešiť problémy obce. Pri tom sa kladie dôraz na zabezpečenie finančných zdrojov, zabezpečenie využívania majetku obce a vytváranie vhodných partnerstiev na zabezpečenie rozvoja obce. Zabezpečovanie finančných prostriedkov je zamerané hlavne na zdroje mimo rozpočtu obce (dotácie, granty, eurofondy).

3. Programová, realizačná a finančná časť

Programová, realizačná a finančná časť je zameraná na riadenie, realizáciu a finančné krytie projektov. Na jej základe sa budú pripravovať projekty pre rozvoj obce. Časový plán, finančný plán a plán postupu je zostavovaný podľa predpokladaných možností finančných zdrojov, ktoré je obec schopná alokovať no prvoradá a preferovaná bude možnosť čerpania prostriedkov z fondov EÚ. Monitoring, kontrola a hodnotenie je vykonávané na základe plánu programu, ktorý rešpektuje podmienky na realizáciu a hodnotenie úspešnosti stratégie formou realizácie jednotlivých zámerov v súlade s nie jednorazovým charakterom procesu strategického plánovania.

Analytická časť

Základná analýza obce

Všeobecná charakteristika obce

Obec Alekšince sa nachádza na juhozápadnom Slovensku, v severo-západnej časti okresu Nitra. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1156. V rámci územno-správneho členenia patrí obec Alekšince do Nitrianskeho kraja a okresu Nitra. Obec je od okresného mesta vzdialená približne 15 km.

Katastrálne územie obce Alekšince pozostáva z jedného katastra. Hranica katastrálneho územia obce susedí na severe s katastrom obce Lukáčovce, na západe s katastrom obce Rišňovce, na východe s katastrami obce Zbehy a Lehota a na juhu s katastrom obce Veľké Zálužie. Katastrálne územie má výmeru 1507 ha. Územie obce Alekšince je vymedzené hranicou zastavaného územia obce a hranicou celého katastrálneho územia obce určenými k 1.1.1990. Obec mala podľa údajov Štatistického úradu k 31.12.2014 1682 obyvateľov.

Obec Alekšince je z hľadiska štruktúry osídlenia definovaná ako hromadná cestná dedina. Nové zástavby rodinných domov sa vyskytujú po celom intraviláne. Ide prevažne o zmiešanú zástavbu, ktorá vznikala a neustále vzniká postupným rekonštruovaním a prestavbami pôvodnej obytnej zástavby. Výškové zónovanie objektov je typické pre vidiecke sídla a objekty majú prevažne jedno až dve podlažia.

Obec Alekšince je charakterizovaná ako vidiecky priestor. Optimálne prírodné podmienky predurčili územie obce na poľnohospodársku funkciu. V katastri sa nachádzajú lokality, ktoré sa priamo viažu na poľnohospodársku výrobu a nemajú rekreačný charakter. Existencia poľnohospodárskych lokalít a usadlostí vyplýva z historického zamerania širšieho priestoru Podunajskej nížiny na poľnohospodársku výrobu.

Blízkosť významného centra Nitra však spôsobila, že o obci môžeme hovoriť aj ako o sídle s obytnou funkciou a doplnkovou funkciou poľnohospodárskou.

Východne od katastra obce sa nachádza prietiah štátnej cesty I. triedy I/64 Topoľčany - Nitra - Nové Zámky - Komárno a juhozápadnou časťou katastra priamo prechádza cesta II. triedy II/513 Nitra - Hlohovec. Cez obec tiež prechádza železničná trať č.123 Leopoldov-

Kozárovce. Tieto skutočnosti a zároveň i vhodné prírodné a klimatické podmienky vytvárajú dobrý predpoklad, že obec, ktorá sa nachádza v blízkosti významných cestných ťahov a v

blízkosti okresného a zároveň krajského mesta Nitra, má vysoké predpoklady ďalšieho optimálneho rozvoja.

Prírodné podmienky

Obec Alekšince leží na severovýchodnom okraji Podunajskej nížiny medzi riekami Nitrou a Váhom. Kataster má tvar pretiahnutejší zo severozápadu na juhovýchod, pričom týmto smerom sa aj zvyšuje nadmorská výška katastra z približne 150 m.n.m na severozápade až na 220 m.n.m na juhovýchode. Stred obce sa nachádza v nadmorskej výške približne 160 metrov nad morom. Súčasná krajinná štruktúra je odrazom intenzívneho poľnohospodárskeho využívania krajiny, ktoré vyformovalo scenériu plochých odlesnených chrbtov a širokých údolí a úvalín v mierne členitom pahorkatinnom reliéfe. Z hľadiska typu krajinného priestoru patrí kataster a jeho okolie do krajinnoeologického komplexu pahorkatín a nízkych plošinných predhorí s ornou pôdou.

Geologický podklad lokality obce tvoria neogénne súvrstvia, ktoré siahajú prakticky po celej Podunajskej nížine do väčších hĺbok. Striedajú sa v nich tenké vrstvy pieskov a mäkkých pieskovcov hrubé do 1 metra s vrstvami ílov o hrúbke 20 až 30 metrov. Vrstvy pieskov sú nositeľmi artézskych vôd. V lokalite sa vyskytujú prevažne hlinité a ílovito-hlinité pôdne druhy. Ílovito-hlinité pôdne typy sa viažu najmä na hnedozemné pôdne typy a subtypy s dôvodu procesu zaílenia a vzniku podpovrchového horizontu. Z pohľadu zastúpenia skeletu respektíve kamenitosti ide o neskeletnaté až slabo kamenité pôdy s obsahom skeletu od 0 do 20 %. Podľa atlasu krajiny SR sa v lokalite nachádzajú pôdy relatívne čisté z hľadiska kontaminácie rizikovými prvkami. V blízkych Rišňovciach sa na černoze nachádza monitorovacia sonda znečistenia poľnohospodárskych pôd. Hodnoty na spomínanej monitorovacej sonde sú podlimitné, pričom ich totálny obsah sa pohybuje na úrovni požadovaných hodnôt.

Lokalita a jej širšie okolie patrí do povodia Váhu. Z hľadiska typu režimu odtoku patrí kataster a jeho širšie okolie do vrchovinovo - nížinnej oblasti s dažďovo-snehovým typom režimu odtoku. Severozápadnou časťou katastra a obcou preteká zo severovýchodu na juhozápad potok Andač. V intraviláne obce sa do neho vlieva malý vodný tok Pačala a na západnom okraji obce sa do potoka Andač vlieva malý vodný tok Geňov. Priamy vplyv na kvalitu vôd má vypúšťanie odpadových vôd do vodných tokov. Pôvodcom odpadových vôd v lokalite je najmä komunálna sféra.

Hydrogeologické pomery sú tvorené geologicko-tektonickou stavbou územia. Významnejšie sústredovanie podzemnej vody je viazané na polohy pieskovcov a ílovitých

pieskov. Výskyt a rozšírenie jednotlivých lokalít podzemných vôd je nepravidelné vo vertikálnom i horizontálnom smere. V širšom okolí sa nevyskytujú žiadne významné pramene ani pramenné oblasti a tiež ani žiadne významné termálne ani minerálne pramene. V širšom okolí sa síce nachádza viacero vodných zdrojov, ich súčasné využívanie je však minimálne. V severovýchodnej časti katastra susediacej s intravilánom obce sa nachádzajú Alekšinské rybníky.

Kvalita podzemných vôd v oblasti Nitrianskej pahorkatiny nie je dobrá. Nepriaznivý vplyv na kvalitu podzemných vôd majú predovšetkým znečistené veľké vodné toky, poľnohospodárske a priemyselné závody produkujúce odpadové a emisné látky, a v neposlednej rade aj komunálne znečistenie. Obdobná situácia je aj v prípade kvality vody v studniach v katastri a v okolitých obciach. Podľa meraní má väčšina vzoriek vody odobratých zo studní nadmerný obsah dusičnanov, ktorý významne prekračuje stanovené normy.

V katastri sa nenachádzajú ani nevyužívajú žiadne ložiská vyhradených nerastov a nie sú ani iné záujmy, ktoré by bolo potrebné chrániť podľa banských predpisov. Nie sú tu žiadne objekty na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk. V katastri sa nachádza opustené ložisko tehliarskych surovín.

Pre rozvoj obce, ako je situovanie priemyslu, rekreačných a obytných zón, je potrebná znalosť rozloženia vetra, jeho smer a rýchlosť. Početnosť a sila vetrov je určená hlavne orografickými pomermi, ktoré popisujú charakteristiku reliéfu založenú najmä na jeho vzhľade. Najčastejšie prevládajú vetry severozápadne-juhovýchodného smeru a západno-východného smeru.

Obec Alekšince sa nachádza v teplej nížinnej oblasti juhozápadného Slovenska. Z klimatického hľadiska patrí lokalita katastra obce do teplej klimatickej oblasti (T), okrsku T2 – teplý suchý s miernou zimou. Priemerné ročné teploty v širšom okolí sú približne 9,7 °C. Čo sa týka priemerných teplôt v zime a v lete, v januári predstavuje priemerná teplota, podľa daných priemerných hodnôt meraných v širšom okolí, hodnotu -1,2 °C a v júli 18,9 °C. Priemerné množstvo zrážok je približne 561 mm. Priemerná ročná hodnota relatívnej vlhkosti to dosahuje 74%, pričom najväčšia vlhkosť je zaznamenaná v decembri (85%) a najmenšia v apríli (65%).

Demografické pomery

Na demografický potenciál obcí všeobecne vplýva najmä pôsobenie sociálno-ekonomických faktorov. K 31. decembru 2014 mala obec Alekšince 1682 obyvateľov, z čoho bolo 871 žien a 811 mužov. Vekové skupiny boli k uvedenému dátumu nasledovné : 227 obyvateľov bolo vo vekovej skupine 0 - 14 rokov, 1221 obyvateľov bolo vo vekovej skupine 15-64 rokov a 234 obyvateľov bolo vo vekovej skupine 65 rokov a viac. Z hľadiska národnostného rozloženia v obci výrazne prevažuje národnosť slovenská. Typ sídla podľa počtu obyvateľov i vekovej štruktúry je teda progresívny a preto je potrebné vytvoriť potencionálne možnosti pre rozvoj obce.

Môžeme konštatovať, že aj napriek poklesu počtu obyvateľov medzi rokmi 1970 až 1991, kedy počet obyvateľov v obci klesol z 1848 a kulminoval na počte 1477 obyvateľov, v nasledujúcich rokoch počet obyvateľov začal stúpať a posledných 15 rokov je počet obyvateľov obce v pomerne úzkom rozsahu 1645 - 1708 obyvateľov.

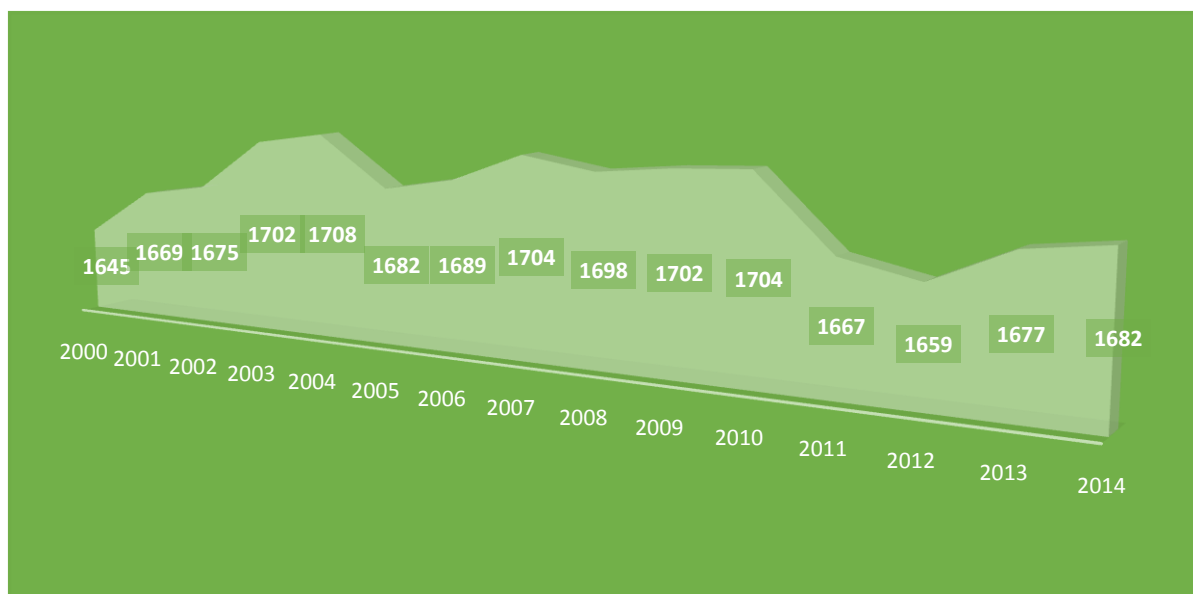
Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 31.12. :

Rok	Počet obyvateľov
1996	1596
1997	1615
1998	1620
1999	1644
2000	1645
2001	1669
2002	1675
2003	1702
2004	1708
2005	1682
2006	1689
2007	1704
2008	1698
2009	1702
2010	1704
2011	1667
2012	1659

2013	1677
2014	1682

Grafické znázornenie vývoja počtu obyvateľov obce Alekšince za posledných 15 rokov :

Ďalší vývoj migrácie v značnej miere ovplyvňuje celková ekonomická situácia obce, prosperita jednotlivých zložiek hospodárstva a situácia na trhu práce. Z existujúceho demografického vývoja vyplýva útlm a sporadický pokles počtu obyvateľov v posledných desaťročiach minulého storočia avšak posledných 15 rokov je viditeľný trend udržiavania rozsahu počtu obyvateľov, aj keď prerušovaný určitými výkyvmi.

Historicko - kultúrne hodnoty obce

Vedomosti o dávnovekcom osídlení katastra Alekšinciev sú neúplné, pretože doposiaľ sa v katastri nevykonali žiadne väčšie terénne výskumy alebo systematické povrchové prieskumy.

Doteraz najstarší nález predstavuje limnokvarcitové čepeľové škrabadlo zo staršej doby kamennej. Jeho vek sa odhaduje do doby pred približne 20 000 rokmi – počas poslednej doby ľadovej. Svojim tvarom sa radí ku kultúre gravettskej, ktorá je dobre známa z Ponitria a aj Považia. Nitrianska kultúra je zo staršej doby bronzovej, zhruba zo začiatku 2-ho tisícročia pred našim letopočtom. Objavená bola aj keramika kalenderberskej kultúry zo staršej doby železnej. V katastri bolo zistené aj intenzívne osídlenie z doby rímskej, a to z približne 2-ho až 3-ho storočia nášho letopočtu. V tom období na západnom Slovensku

sídlil germánsky kmeň Kvádov. Od konca 5-ho storočia začali lokalitu osídľovať slovania. Aj keď nie sú priame dôkazy, niekoľko malých nálezov naznačuje, že kataster Alekšinc bol osídľovaný Slovanmi už v najranejšom období.

Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1156. Ostrihomský arcibiskup Martírúš sa v tom čase rozhodol darovať cirkevné desiatky zo 70 dedín svojej diecézy Ostrihomskej kapitule. Medzi dedinami Nitrianskeho archidiakonátu sa spomína aj „villa Alexu“. Neskôr sa kvôli svojej polohe na frekventovanej stredovekej ceste spájajúcej Hlohovec s Nitrou stali Alekšince terčom tatárskeho plienenia, po ktorom boli niekoľko desaťročí opustené. V roku 1275 prejavili o opustené sídlo záujem hradní rytieri zo susedných Rišňoviec a kráľ Ladislav IV im ho na ich žiadosť daroval do dedičnej držby. V priebehu 14-teho storočia došlo k všestrannému rozmachu uhorskej stredovekej spoločnosti. Avšak v lokalite nevznikli sídla nové, ale rozširovali sa staré. Zvyšovaním počtu obyvateľov vznikla potreba zabezpečiť dostatok obživy. Pristupovalo sa ku klčovaniu lesov a hájom a pôda sa premieňala na oráčiny, prípadne lúky.

V 16-tom storočí lokalitu poznačila prítomnosť osmanských vojsk. V roku 1531 boli Alekšince a ich najbližšie okolie úplne vypálené. Po neúspešných rokovaníach o mieri sa na konci 16-ho storočia stalo juhozápadné Slovensko vrátane Alekšinc opäť svedkom rabovania. Obec bola znovu vypálená, ale v roku 1606 po skončení pätnásťročnej vojny sa v dedine život obnovil. Väčšiu časť 17-teho storočia bolo západné Slovensko pod vplyvom Turkov. Ich politický a vojenský vplyv skončil až po roku 1684, kedy turecké vojsko prehralo rozhodujúcu bitku s cisárskym pri Viedni.

V roku 1715 župní úradníci narátali v katastri 13 stále obývaných domácností. Alekšince už vtedy spravovala obecná samospráva na čele s richtárom. V roku 1751 podľa dokumentov žilo v obci už 81 rodín, teda asi 500 ľudí. V roku 1787 tu stálo 82 domov. V roku 1831 v Alekšinciach stálo 72 domov a v nich žilo 509 ľudí. Po roku 1860 sa počet obyvateľov pohyboval v rozmedzí od 468 až 533. Okolo roku 1900 mali Alekšince celkovo 562 obyvateľov, v roku 1917 už 1016 obyvateľov, v roku 1944 spolu 1155 a v roku 1970 až 1848 obyvateľov. Od roku 1863 bol používaný úradný názov obce Eletske aj Elecske a od roku 1920 sa začal používať iba slovenský názov Alekšince.

V katastrálnom území obce sú Archeologickým ústavom SAV evidované viaceré archeologické náleziská a ojedinelé nálezy. Tieto jednotlivé lokality sa nachádzajú v intraviláne aj extraviláne obce. Zemnými prácami môžu byť tieto aj prípadné ešte neobjavené lokality zničené, preto je aj pre budúcnosť nevyhnutné zabezpečovať záchranný archeologický výskum.

Existenciu a charakter obce predstavujú aj symboly obce - erb, pečať, štandarda a zástava. Alekšince od 18-teho storočia používali na obecných písomnostiach úradnú pečať s vyobrazením ženskej postavy so svätožiarou - sv. Annou - patrónkou obce. Obecné zastupiteľstvo schválilo na mimoriadnom zasadnutí dňa 18.6.1996 znak obce - erb a z neho odvodenú pečať a zástavu obce.

Znak obce predstavuje heraldická štylizácia sv. Anny, ktorá bola zobrazená ako žena s dieťaťom a knihou (sv. Anna- matka panny Márie Bohorodičky). Kniha v znaku obce sa vysvetľuje ako Starý Zákon s prísľubmi budúceho narodenia Mesiáša, z ktorého sv. Anna vyučuje svoju dcéru. Ľalia symbolizuje ustavičné panenstvo Márie. Obidva symboly, kniha aj Ľalia spolu v kresťanskej tradícii určujú len sv. Annu. Farebné stvárnenie erbu je dané tým, že hlavnou farbou sv. Anny býva zelená. Kniha je žltá (zlatá), Ľalia býva biela (strieborná). Na základe tohto vznikol znak obce - v zelenom štíte nad zlatou zatvorenou knihou strieborná Ľalia.

Typické tradície obyvateľstva predstavujú poľnohospodárstvo, výroba dreveného náradia, tkanie, výšivkárstvo, košíkárstvo a ďalšie typické tradície, charakterizujúce nie len obec Alekšince ale aj jej široké okolie.

Analýza hospodárstva

Poľnohospodárstvo a potravinársky priemysel

Keďže prírodné podmienky v danej oblasti umožňujú dobrý rozvoj poľnohospodárstva, a to rastlinnej aj živočíšnej výroby, poľnohospodárstvo bolo už oddávna ťažiskovým zdrojom živobytia pre miestnych obyvateľov.

Okres Nitra má výborné podmienky pre poľnohospodársku výrobu. Z celkového výmeru územia okresu tvorí poľnohospodárska pôda 84 %. Úrodnosť pôd je vysoká, čo vyplýva zo skutočnosti, že v okrese sú významne zastúpené hlavne hnedozeme, ale aj čiernozeme a čiernice.

Kľúčovým nositeľom poľnohospodárskej výroby v Alekšinciach bolo dlhé desaťročia JRD Nový život. Po roku 1989 sa však situácia v porovnaní s predchádzajúcimi desaťročiami výrazne zmenila. V roku 1991 sa JRD Nový život v Alekšinciach zmenilo na PD Uniagro. Bývalé JRD sa rozdelilo na samostatné PD v Alekšinciach, Rišňovciach, Rumanovej a Lukáčovciach. Taktiež sa od Agrokompexu oddelil štátny majetok.

V Alekšinciach je ako v typickom vidieckom priestore rozšírené záhradkárstvo a pestovanie ovocia a zeleniny.

Lesné hospodárstvo

Z hľadiska lesného hospodárstva možno konštatovať, že existujúce lesné porasty v katastri predstavujú veľmi malý rozsah. Porasty drevín sú obmedzené na niekoľko malých plôch, medzí, porastov popri ceste a niekoľkých solitérov. Stromy sa nachádzajú v katastri v extraviláne aj intraviláne obce. Podľa rozčlenenia porastov vzhľadom na druhovosť ide o listnaté lesy. Lesné hospodárstvo je tu zamerané na pestovateľskú, ťažobnú a obnovnú činnosť.

Ostatné časti hospodárstva

Ostatné niektoré časti hospodárstva sú v obci prezentované už len v menšom rozsahu. K pozitívnym prvkom po roku 1989 patrí vytvorenie siete súkromných podnikateľov. V obci je pohostinstvo, postavené v roku 1986. Sú v ňom priestory pre svadby a rôzne iné spoločenské udalosti.

V obci sa nachádzajú i viaceré súkromné predajné prevádzky, ako napríklad predajne potravín, zmiešaného tovaru a aj špecifického tovaru. V blízkosti obce sú rybníky, ktoré sú využívané na chov rýb.

Remeselnícka výroba je v obci charakterizovaná už len niekoľkými prevádzkami rozptýlenými v obytnej zóne. Tieto prevádzky sú lokalizované v obytných domoch. Ide o drobné prevádzky, ktoré nemajú významnejší vplyv na hospodárstvo obce.

V súčasnosti nie sú významnejšie požiadavky na vytvorenie nových plôch pre hospodárske účely. Existujúce plochy slúžiace pre účely hospodárstva sú dostatočne veľké a primerané súčasným potrebám.

Stavebníctvo a bytová výstavba

Dynamika bytového fondu je charakterizovaná pohybom typickým pre väčšinu menších, ale aj väčších sídiel. Do roku 1991 počet nových trvale obývaných domov a bytov mierne stúpala, avšak od roku 1991 má klesajúcu tendenciu. Je to spôsobené viacerými

faktormi, avšak najvýznamnejšími faktormi pre klesajúcu výstavbu domov a bytov v súčasnosti je odliv mladých ľudí za prácou do väčších miest a tiež aj výrazný nárast cien stavebných materiálov, pozemkov, tendencia rekonštrukcie starších obytných domov a pod. A čím menšie je sídlo, tým výraznejšie sa existujúca situácia prejavuje.

Aj napriek uvedeným skutočnostiam sa však podarilo v roku 2003 dokončiť a dať do užívania novú 15- bytovú jednotku a v roku 2008 aj 9+6 bytovú jednotku.

Cestovný ruch

Z hľadiska hospodárskeho i sociálneho rozvoja má pre každé sídlo význam cestovný ruch miestneho významu. Pod týmto cestovným ruchom rozumieme formu pobytu návštevníkov v obci, ktorého hlavným cieľom je získať zážitok z návštevy. Pri miestnom cestovnom ruchu ide o formu menej pokojného oddychu, pričom typickým motívom účasti na ňom je snaha dozvedieť sa niečo nové, rozšíriť svoj informačný obzor, zmeniť každodenný spôsob života, zabaviť sa, dobre sa najesť, užiť si. Miestny cestovný ruch môže byť motivovaný pracovne (obchodný) alebo turisticky (kultúrny, vzdelávací, zdravotný, návšteva príbuzných a známych). Miestny cestovný ruch považujeme za krátkodobú formu cestovného ruchu, keďže dĺžka pobytu návštevníkov sa v priemere pohybuje okolo dvoch dní, a má teda charakter výletný či víkendový.

Obec Alekšince by pre rozvoj cestovného ruchu mala spĺňať tri základné podmienky:

- existencia primárnej ponuky (prírodné podmienky a kultúrno-historický potenciál) v takom rozsahu a kvalite, ktorá je prístupná a vyvoláva návštevnosť obce,
- komunikačná dostupnosť, ktorá umožňuje prístup do obce a pohyb za jeho atrakciami,
- vybavenosť zariadeniami, ktoré umožňujú pobyt v obci a návštevu jeho atraktivít.

Pre existenciu a rozvoj cestovného ruchu v akomkoľvek sídle je nevyhnutné vypracovať koncepciu jeho rozvoja. Cieľom takejto koncepcie by malo byť vytvorenie všeobecného produktu „obec“ s vlastnou značkou a diferencovanou ponukou, ktorá by obstála v konkurencii na trhu cestovného ruchu a mala by sa tvoriť na základe analýzy a zhodnotenia potenciálu sídla a súčasne by sa mala zameriavať na zisťovanie záujmu miestneho obyvateľstva o rozvoj cestovného ruchu.

V Stratégiu rozvoja cestovného ruchu Nitrianskeho samosprávneho kraja je región okresu Nitra zaradený medzi regióny s dôrazom na výstavbnú turistiku, cykloturistiku a

vidiecky turizmus. Odporúčanými formami rozvoja cestovného ruchu sú mestský turizmus, prímestská rekreácia a poznávací turizmus.

Obec Alekšince je sídlo nachádzajúce sa v blízkosti centra osídlenia regionálneho významu, sídlo ležiace v blízkosti štátnej cesty I. triedy. Prevažne rovinnaté katastrálne územie má poľnohospodársky, ovocinársky, vinohradnícky a zeleninársky charakter. Obcou preteká potok Andač a jeho malé prítoky. V katastri obce sa nachádza viacero vodných plôch bez možnosti rekreačného využitia. Rekreačné zariadenia sa v súčasnosti v obci nenachádzajú.

Terajšie záhrady a ovocné sady majú pestovateľský charakter. Avšak práve tieto lokality tvoria potenciálnu rezervu pre vytvorenie záhradkárskej chatovej oblasti. Takáto oblasť by bola vhodná pre víkendovú rekreáciu.

Celkový charakter územia dáva predpoklady na využitie a zhodnotenie typických daností obce a aj blízkeho okolia a blízkych sídiel. Významné uplatnenie má vzhľadom na rovinný charakter a rozsiahlosť katastrálneho územia obce cykloturistika. Vytvorené sú podmienky pre využitie priľahlých cyklistických trás, ktoré sú uvedené aj v Územnom pláne regiónu Nitrianskeho kraja.

Pomerne špecifickou ale nie nezanedbateľnou potenciálnou formou cestovného ruchu môže byť aj rybolov. Ľudia s vysokým národným cítením a vzťahom k miestnym kultúrnym a historickým hodnotám by mohli obec prezentovať vo forme poznávacieho turizmu. Významný prínos v rozvoji rekreácie má aj blízkosť starobylej Nitry so všetkými jej kultúrnymi a historickými pamiatkami. Aktivity ako ovocinárstvo, zeleninárstvo, remeslá a kultúrne aktivity predstavujú predpoklady pre vytvorenie vidieckeho turizmu.

Analýza infraštruktúry

Technická infraštruktúra

Doprava

Obec Alekšince sa nachádza 15 km západne od mesta Nitra, pri cestnom ťahu štátnej cesty II/513 Nitra - Hlohovec. Trasa tejto cesty je napojená na ťah cesty I/64 Prievidza - Nitra - Nové Zámky - Komárno. Po ceste II/513 je trasovaná aj prímestská linka SAD. V extraviláne obce sa nachádzajú viaceré spevnené účelové komunikácie. Čo sa týka prevádzkovaného druhu dopravy, v katastri obce sa okrem cestnej dopravy vyskytuje aj

doprava železničná. Obcou prechádza železničná trať Nitra – Hlohovec a v obci je aj vlaková stanica.

Cesta II/513 sa dotýka intravilánu obce na jeho západnej strane. Na prieťahový úsek štátnej cesty III. triedy sa obojstranne pripája hustá sieť miestnych prístupových komunikácií.

V trasách miestnych komunikácií sú chodníky čiastočne vybudované. Konštrukcia chodníkov je betónová. Na niektorých miestach, kde sa chodníky nenachádzajú, je bezpečnosť ľudí aspoň čiastočne riešená obmedzením rýchlosti dopravy.

Parkovacie miesta existujú iba v trase štátnej cesty III triedy a na niektorých miestnych komunikáciách pri objektoch vybavenosti a služieb, na miestach, kde prichádzajú zákazníci, zamestnanci a návštevníci. Povrch parkovacích miest je rôzny. Nákladné vozidlá, pracovné a špeciálne automobily parkujú v areáloch a dvoroch jednotlivých prevádzok. Nedostatok parkovacích miest je však najviac viditeľný pri spoločenských akciách. Za týmto účelom by bolo potrebné vytvoriť miesta na určitej lokalite pre osobné automobily a aj pre minimálne jeden autobus vrátane obrátiska.

Garážovanie motorových vozidiel je riešené hlavne v súkromných garážach v rodinných domoch, alebo v samostatne stojacich garážach pri rodinných domoch. Firemné vozidlá sú garážované v areálových objektoch.

Významné dopravné zariadenia v obci Alekšince nie sú. Zariadenia tohto druhu sú dostupné v plnom rozsahu v okresnom meste Nitra a v meste Hlohovec. Medzi dopravné plochy patria aj zásobovacie a manipulačné plochy pri objektoch vybavenosti a služieb a to v kombinácii s parkovacími miestami.

Hromadnú prepravu osôb obce zabezpečuje autobusová doprava. Preprava cestujúcich do zamestnania, škôl, úradov, za nákupmi a kultúrou hlavne do okresného mesta Nitra, ale aj do okolitých sídiel je zabezpečovaná prímestskou autobusovou dopravou.

V hraniciach zastavaného územia aj mimo neho sú zriadené viaceré účelové komunikácie, ktoré sprístupňujú niektoré časti katastra. Všetky sú prašné a vedené ako poľné cesty.

Vodovod, kanalizácia a plynovod

Obec Alekšince má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť. Voda pre uvedený systém sa hygienicky zabezpečuje v čerpacej stanici chlórdioxidom , zdravotné zabezpečenie vody

zabezpečuje prevádzkovateľ vodovodu. Na vodovodnú sieť sú okrem obyvateľstva a občianskej vybavenosti napojené aj hospodárske objekty.

Z hľadiska hygienického i hľadiska ďalšieho rozvoja obce je stav odkanalizovania odpadových vôd z obce nevyhovujúci.

Odvádzanie dažďových vôd je riešené ochrannými technickými zariadeniami pre odvádzanie dažďových povrchových vôd pomocou udržiavaných rigolov vedľa štátnej cesty. Čo sa týka odtokových pomerov, cez obec preteká potok Andač. Do potoka Andač sa vlievajú ďalšie malé vodné toky.

Zemný plyn sa v obci v prevažnej miere používa na vykurovacie účely, prípravu teplej vody a na varenie. Prevažujúcim dodávateľom zemného plynu v obci je SPP a.s. Každý odberateľ je vybavený obchodným meradlom na meranie odobratého množstva zemného plynu. V obci sa nachádzajú tri kategórie odberateľov zemného plynu. Sú to domácnosti, maloobderatelia a strednoodberatelia respektíve veľkoodberatelia. Zemný plyn je dodávaný systémom plynárenských zariadení, ktorých prevádzkovateľom je v súčasnosti SPP – distribúcia a.s. Bratislava.

Elektrická sieť, pošta a telekomunikácie

Zásobovanie obce Alekšince elektrickou energiou je zabezpečované systémom transformovní, ktoré sú napojené na 22kV vzdušné vedenie. Všetky elektrické siete, verejné osvetlenie a aj transformovne sú v pomerne dobrom technickom stave. Pre prípadné nové investičné zámery v obci bude treba riešiť rekonštrukciu elektrickej siete, hlavne čo sa týka osadenia nových transformovní, prípadne rekonštrukciou existujúcich transformovní. Možné je aj zvýšiť prenosovú schopnosť niektorých úsekov nízkonapäťového vedenia.

V obci sa nachádza pošta. Telekomunikačné služby sú v obci zabezpečené prostredníctvom digitálnej telefónnej ústredne, ktorá je napojená na diaľkové káble. Táto ústredňa bola daná do užívania v roku 2002 a nahradila starú analógovú ústredňu. V súvislosti s inštaláciou novej ústredne bolo takmer v celej obci drôtové pripojenie nahradené podzemnými optickými káblami. V obci je zriadený aj miestny rozhlas. Rozvod miestneho rozhlasu je urobený vzdušnými vodičmi na spoločných elektrických stĺpoch nízkeho napätia a na samostatných oceľových stožiaroch. Reprodukory sú umiestnené na samostatných stožiaroch aj na betónových stĺpoch nízkonapäťového elektrického vedenia.

Sociálna infraštruktúra

Základná vybavenosť

Základnú vybavenosť obce predstavujú základné prvky samosprávy. Z pohľadu existencie samosprávy je to administratíva obce – obecný úrad. V obci sa nachádza aj pošta. U starších budov postupne vznikajú a budú vznikať potreby rekonštrukcie menšieho alebo väčšieho rozsahu. V rámci decentralizácie štátnej správy vznikol na Mestskom úrade v Nitre spoločný stavebný úrad. Spolu ho tvorí 21 obcí vrátane obce Alekšince. Na malé stavby vydáva stavebné povolenie obec Alekšince priamo na obecnom úrade.

Školstvo, kultúra a šport

V obci sa nachádza Základná škola, zabezpečujúca potreby základného školstva pre obec. Je to budova novšieho stavebného charakteru, s telocvičňou a s príslušným ihriskom. Súčasťou školy je školský klub a jedáleň, ktorá zabezpečuje okrem stravovania žiakov aj obedy pre dôchodcov. Pre deti v predškolskom veku je pri základnej škole dostupná aj materská škola.

A areáli Základnej školy s materskou školou sa nachádza miniihrisko s umelou trávou.

Ihrisko je vlastnené a prevádzkované obcou Alekšince a za podmienok určených v prevádzkovom poriadku je dostupné širokej verejnosti.

V obci sa tiež nachádza kultúrny dom a v budove Základnej školy je zriadená knižnica. Na budove obecného úradu sa nachádza pamätná tabuľa venovaná vojakom padlým pri oslobodzovaní obce.

V obci pôsobí niekoľko záujmových organizácií. Tieto organizácie existujú aj za podpory samosprávy, a ktoré by bez finančnej podpory od obce nemohli existovať. Je to napríklad Futbalový klub MFK Alekšince, Stolnotenisový klub, Klub záhradkárov, Zväz chovateľov, Kynologický klub, Poľovnícke združenie, Červený kríž, mariášový klub a ešte niektoré ďalšie. Väčšina týchto záujmových organizácií je aj nositeľom kultúrneho života v obci počas celého roka, či už sú to nejaké kultúrno-zábavné akcie alebo rôzne výstavy.

V obci sú vydávané minimálne 4 krát ročne obecné noviny pod názvom „Alekšinské noviny“ a obec má aj zriadenú internetovú stránku na internetovej adrese www.aleksince.sk.

Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

Zdravotná starostlivosť občanov je v obci zabezpečovaná čiastočne. V obci sa nachádza zdravotné stredisko, kde je všeobecný lekár. Ambulancia sa nachádza v Alekšinciach, pričom služba je rovnomerne rozložená. V obci sa nachádza aj lekárne. V obci je fungujúci klub dôchodcov – Jednota dôchodcov. Bolo by potrebné vybudovať dom opatrovateľskej služby alebo inou formou riešiť a zabezpečiť potreby obyvateľov v dôchodkovom veku v obci.

Služby

Obec Alekšince má vybavenosť územia na úrovni typickej vidieckej vybavenosti sídiel. Čo sa týka komplexnosti služieb, v obci je táto miera nižšia. Dobudovanie vybavenosti by mohlo z hľadiska budúceho populačného vývoja byť jedným z viacerých stabilizujúcich prvkov. Prvkom negatívne ovplyvňujúcim tento vývoj je ale poloha obce v blízkosti hlavného cestného ťahu no najviac však primeraná dostupnosť služieb v blízkom okresnom a krajskom meste Nitra. V regióne sa služby sústreďujú najviac v tomto sídle a z tohto dôvodu ani nemožno očakávať nejaký výrazný nárast viacerých druhov služieb, ktoré by komplexne dopĺňali vybavenosť službami v obci.

Čo sa týka základnej vybavenosti, okrem vyššie spomenutých základných služieb, ako je zdravotná starostlivosť, ďalej administratíva obce a školské zariadenia, sa v obci nachádza kostol, cintorín, dom smútku a prevádzky živnostenského charakteru. Ostatné dôležitejšie i menej dôležité služby sú využívané v príľahlých sídlach, ale hlavne v meste Nitra.

V obci je zabezpečený predaj potravinárskeho tovaru, zmiešaného tovaru a aj špecializovaného tovaru. Ďalej sa v obci nachádzajú služby pohostinstva a zberné suroviny.

Vhodné by bolo doplnenie sortimentu poskytovaných služieb. Predpokladá sa však, že prípadné zabezpečovanie rozširovania služieb v obci bude prevádzané vo forme súkromného podnikania.

Analýza životného prostredia obce

Jednotlivé zložky životného prostredia nie sú v obci Alekšince výrazne ohrozované a formy ovplyvňovania a znečisťovania jednotlivých zložiek životného prostredia sú charakterizované prvkami typickými pre vidiecky a poľnohospodársky priestor.

Kataster obce spadá do oblasti panónskej flóry, obvodu europanónskej xerothermnej flóry, ktorá zaberá celú nížinnú krajinu Podunajskej pahorkatiny a Podunajskej roviny. Podľa fyto geograficko - vegetačného členenia patrí predmetné územie do dubovej zóny, nížinnej podzóny, pahorkatinnej oblasti Zálužianskej pahorkatiny v rámci Nitrianskej pahorkatiny. Vegetácia, vyskytujúca sa v súčasnosti v katastri je na prevažnej väčšine plochy podstatne odlišná od pôvodnej vegetácie.

Podľa zoogeografického členenia Slovenska patrí územie do panónskej oblasti, jej juhoslovenského obvodu a dunajského okrsku. Toto začlenenie znamená, že v druhovom zložení živočíšstva prevažujú najmä teplomilné, často stepné druhy. Prevažnú časť územia však tvoria intenzívne poľnohospodársky využívané plochy s rozsiahlou výsadbou monokultúr. Spoločenstvá kultúrnej stepi v porovnaní s lesnými spoločenstvami sú na druhy pomerne chudobné.

Z hľadiska šírenia sa živočíchov sú najvýznamnejšími biokoridormi najmä nivy vodných tokov rovinného a podhorského stupňa. Jedným z koridorov, ktorým sa môžu šíriť vodné a na brehoch žijúce druhy sú vodné toky, potoky a vodné kanály, ktoré tvoria v katastri a v jeho širšom okolí pomerne hustú sieť. V samotnom katastri sa nenachádzajú žiadne biokoridory nadregionálneho významu. Najbližší biokoridor nadregionálneho významu je biokoridor Zoborské vrchy - Trábeč. Vzniká spojením nadregionálnych biocentier Lupka-Zobor - Žibrica - Hunták - Jelenec - Trábeč a ďalej smerom na Vtáčnik. Tento biokoridor má význam ako spojnica biogeografických zón Panonika a Karpatika. Zabezpečuje všetky požiadavky infiltrácie, migrácie a imigrácie významných členov bioty.

Dlhodobým pôsobením intenzifikačných faktorov v poľnohospodárstve, ale aj všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia sa znížila kvalita všetkých druhov pôd. Určité lokálne znečistenia pôd výrazne ovplyvňujú a spôsobujú divoké skládky. Viditeľná a podstatná zmena sa dá dosiahnuť len kompletnou rekultiváciou divokej skládky a jej blízkeho okolia.

Znečisťovanie povrchových vôd je spôsobované taktiež prvkami typickými pre poľnohospodársky a vidiecky priestor. Najvýraznejšími prvkami sú neodkanalizované sídla, výrobné prevádzky a skládky priemyselných a komunálnych odpadov. Stabilizujúcim respektíve zlepšujúcim faktorom v tomto smere by bolo vybudovanie kompletnej siete

kanalizácie, aby sa splaškové vody nemuseli sústreďovať v prevažne nevyhovujúcich žumpách a potom odvážať fekálnym vozom do čerpacej stanice.

Ovzdušie je zaťažované základnými znečisťujúcimi látkami, ako sú tuhé prachové a plynné exhaláty. Najväčšími producentmi je miestna doprava a poľnohospodárska výroba. Eliminácia týchto vplyvov je možná vytvorením izolačnej zelene okolo priestorov výrobných prevádzok a samozrejme aj postupnou plynofikáciou jednotlivých tepelných zdrojov. V súčasnej dobe však vzhľadom na ceny energií dochádza na vidieku k návratu ku tuhým palivám, ako je drevo a uhlie, aj keď prevažne len v rodinných domoch obyvateľstva sídiel.

Doprava ale najmä prietahová štátna cesta je významným zdrojom hluku. Na niektorých miestach je situácia aspoň čiastočne riešená vysadenými stromami, a však na niektorých miestach takéto riešenie nie je možné.

Pri riešení problematiky zneškodňovania komunálnych odpadov z územia obce je potrebné vychádzať z "Okresnej koncepcie odpadového hospodárstva". Najzákladnejšími bodmi pri riešení situácie s komunálnymi odpadmi je v prvom rade obmedzenie vzniku odpadov, realizácia kompostovania komunálnych odpadov biologického pôvodu, zvyšovanie využívania odpadov ako druhotných surovín, likvidácia a sanácia divokých skládok v obci a realizácia projektu zberu separovaného a nebezpečného odpadu. Tuhý komunálny odpad z obydľí je zbieraný do vlastných nádob a odvázaný na regionálnu skládku. Nebezpečný odpad sa zberá podľa potreby a odvázaný je do najbližšej spaľovne. Od roku 2004 v obci prebieha separovaný zber odpadov.

V blízkosti katastra obce sa Chránená krajinná oblasť Ponitrie. Rieka Váh predstavuje nadregionálny biokoridor slúžiaci ako transmigračná trasa významných druhov rastlín a živočíchov. Rieky Nitra a Žitava predstavujú ako regionálne biokoridory migračnú os živočíchov. Hlavné smery nadregionálnych biokoridorov s biocentrami sú pozdĺž hlavných tokov. Je to v prvom rade nadregionálny biokoridor Váhu so skupinou regionálnych a nadregionálnych biocentier. Ďalej je to regionálny biokoridor Nitry a Žitavy so skupinou regionálnych a lokálnych biocentier. Alúvium Nitry je charakterizované mokraďou, vodným a močiarnom spoločenstvom s lužným lesom. Je to niekoľko kilometrov dlhý súvislý pás brehových porastov starého koryta rieky Nitry s rozmanitou vodnou a močiarnou vegetáciou. Tieto lokality sú síce od katastra Alekšincov vzdialenejšie a výrazne neovplyvňujú dotknuté územie, ale majú vplyv na celý región ako taký.

Lokalita katastra obce nie je zaradená do zoznamu Ramsarského dohovoru o mokradiach a tiež ani do Národného zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území. V katastri sa nevyskytujú biotopy národného a európskeho významu.

V obci a v katastri obce sa nachádzajú viaceré interakčné prvky. Sú to stromové porasty pozdĺž poľných ciest alebo medzí, vyhradené areály hospodárskych dvorov, škola, cintorín, vinohrady, sady a kanály s brehovými porastmi.

Celkový stav životného prostredia v obci a katastri obce je bez väčších negatívnych prvkov a pri aplikácii niektorých opatrení je možné zabezpečiť neustále zlepšovanie stavu jednotlivých zložiek životného prostredia a tým samozrejme životného prostredia ako celku.

Strategická časť

Vízia

Neustále zlepšovanie kvality života
občanov obce Alekšince a zabezpečenie
primeraného rozvoja vo všetkých oblastiach v
zmysle princípov udržateľného rozvoja
a zlepšovania kvality životného
prostredia.

Strategické ciele

Technická infraštruktúra

VÍZIA :

ALEKŠINCE - OBEC S KVALITNOU INFRAŠTRUKTÚROU A S DOSTATOČNÝM PRIESTOROM PRE SVOJ ROZVOJ

SÚČASNÝ STAV :

- zhoršený technický stav komunikácií
- nevybudovaná komplexná sieť kanalizácie
- preťažená doprava v niektorých častiach obce
- svojvoľné parkovanie v obci
- nedostatočný rozsah a zhoršený stav existujúcich chodníkov
- nedostatočný rozsah verejného osvetlenia
- nepripravené lokality na IBV
- nedostatočný informačný systém v obci

SWOT ANALÝZA :

Silné stránky :

- obec je lokalizovaná v blízkosti väčšieho sídla
- obec je lokalizovaná v blízkosti štátnej cesty I/64 Prievidza – Nitra – Nové Zámky – Komárno
- vybudovaná telekomunikačná sieť
- vybudovaná elektrická sieť
- vybudované rozvody zemného plynu
- vybudovaný vodovod
- existujúce verejné osvetlenie
- miestny rozhlas
- kamerový systém v obci

Slabé stránky :

- zhoršujúci sa stav miestnych komunikácií
- zhoršený stav chodníkov a ich nedostatočný rozsah
- neexistujúce námestie s jasnou funkciou „centra obce“

- chýbajúce orientačné tabule
- potreba modernizácie časti technickej infraštruktúry
- potreba budovania siete kanalizácie
- negatívny stav nehnuteľného majetku obce – obecný úrad - interiéry
- nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry

Príležitosti :

- využívanie financií z fondov EÚ
- dobudovanie komplexnej siete kanalizácie
- príprava lokalít na IBV
- výstavba nájomných bytov
- vyriešenie dopravy a parkovania v obci
- aplikácia modernejších technológií pri výstavbe a rekonštrukcii inžinierskych sietí
- zlepšenie rozsahu a kvality verejného osvetlenia
- dobudovanie chodníkov popri miestnych komunikáciách
- rekonštrukcia verejného osvetlenia a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce

Ohrozenia :

- všeobecne stagnujúci hospodársky rozvoj
- nedostatočný systém financovania cestného hospodárstva
- zvyšovanie prevádzkových nákladov
- nízky ekonomický potenciál obyvateľstva
- nedostatočné využívanie finančných zdrojov cez projekty financované z EÚ
- migrácia a presídlenie mladých ľudí za prácou do väčších sídiel
- klesajúci počet obyvateľov – klesajúca pôrodnosť
- narastanie environmentálneho zaťaženia
- zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti

STRATEGICKÉ CIELE :

- vybudovanie kanalizačnej siete
- rekonštrukcie miestnych ulíc podľa potrieb a technického stavu
- rekonštrukcie existujúcich chodníkov podľa technického stavu a potrieb
- vybudovanie námestia ako centra obce
- zabezpečenie odtekania povrchových dažďových vôd z cestných komunikácií

- príprava lokalít na IBV
- výstavba ďalších bytoviek s nájomnými bytmi
- doplnenie dopravného značenia a informačného systému
- budovanie nových chodníkov v obci
- výmena nízkonapäťového vzdušného elektrického vedenia za podzemné vedenie

Sociálna infraštruktúra

VÍZIA :

ALEKŠINCE - OBEC S DOSTUPNOU KVALITNOU A ÚČINNOU ZÁKLADNOU SOCIÁLNOU A ZDRAVOTNOU STAROSTLIVOSŤOU

SÚČASNÝ STAV :

- slabšia sociálna infraštruktúra pre dôchodcov
- nedostatočná komplexnosť zdravotného zabezpečenia v obci
- nedostatok ubytovacích priestorov pre sociálne slabšie vrstvy
- nedostatok bezbariérových prechodov a vstupov

SWOT ANALÝZA :

Silné stránky :

- existujúci a dobre fungujúci klub dôchodcov
- existujúce priestory prípadne nehnuteľnosti vhodné na novú výstavbu a rekonštrukciu pre účely bývania
- existujúce zdravotné zariadenie
- pomerne dobrý zdravotný stav obyvateľstva
- zavádzanie podporných opatrení pre rodiny s deťmi
- blízkosť väčších sídiel

Slabé stránky :

- rodiny s nízkym finančným príjmom
- chýbajúce projekty sociálnych služieb a pomoci
- nemotivujúce prostredie pre rozšírenie zdravotníckych služieb
- nedostačujúci model financovania sociálnych služieb
- nedostačujúci model financovania zdravotníctva a poisťného systému

- absencia domova dôchodcov
- absencia domu sociálnych služieb
- absencia oddychovej zóny pre seniorov a ostatné vekové kategórie
- prehĺbovanie dlhodobej nezamestnanosti

Príležitosti :

- vypracovanie projektov zameraných na sociálnu starostlivosť s podporou fondov EÚ
- existujúca podpora štátu
- podpora zo strany obce
- využitie ľudského potenciálu
- osвета pre zdravý zdravotný štýl obyvateľstva
- osвета zameraná na sociálne cítenie obyvateľstva

Ohrozenia :

- nedostatky v legislatíve
- miera nezamestnanosti
- nedostatočná spolupráca miest a obcí pri využívaní podpory z EÚ
- komplikovaný systém získavania prostriedkov z fondov EÚ
- chátrajúci domový a bytový fond
- nedostatočná činnosť štátnych orgánov a úradov na úseku sociálnej starostlivosti o riešenie problémov tých sociálne slabších vrstiev obyvateľstva, ktoré si nie sú schopné pomôcť samy
- nedostatočný a často neefektívny postoj polície k nie len sociálnym problémom obyvateľstva

STRATEGICKÉ CIELE :

- zriadenie opatrovateľskej služby
- v nadväznosti na zriadenú opatrovateľskú službu zriadenie pomoci dôchodcom vo forme „zdravotnej sestry“, ktorá by príležitostne a podľa potrieb pomáhala osamelým dôchodcom v ich domoch
- zabezpečenie a príprava lokalít pre výstavbu obecných nájomných bytov
- zabezpečenie a príprava lokalít pre výstavbu nájomných bytov pre sociálne slabšie vrstvy
- neustále zabezpečovanie a podpora existujúceho klubu dôchodcov

- rozšírenie poskytovania sociálnych služieb dôchodcom a iným sociálne slabším vrstvám obyvateľstva
- vybudovanie bezbariérových prechodov a vstupov

Školstvo, kultúra a šport

VÍZIA :

ALEKŠINCE - OBEC MÚDRYCH A VZDELANÝCH ĽUDÍ SO ZDRAVÝM ŽIVOTNÝM ŠTÝLOM, HRDÝCH NA HISTORICKÚ A KULTÚRNU HODNOTU SVOJHO RODISKA

SÚČASNÝ STAV :

- zhoršujúci sa stavebný a technický stav školy a školských zariadení
- nedostatočné možnosti športového vyžitia mládeže
- nedostatočne využívané existujúce zariadenia
- nedostatočné využívanie kultúrno - historického potenciálu regiónu
- zhoršovanie kultúrneho výzoru obce znečisťovaním verejných priestranstiev

SWOT ANALÝZA :

Silné stránky :

- dlhodobá tradícia poľnohospodárstva a záhradkárstva v regióne
- existujúci športový areál
- existujúce lokality pre oddychovú turistiku
- rôzne kultúrne akcie
- ľudské zvyky a tradície
- dosah k Ponitrianskej a Vážskej cyklomagistrále, navrhovaných v Stratégii rozvoja cestovného ruchu NSK
- možnosť ďalšieho rozširovania športového areálu o iné druhy športov
- blízkosť sídla k viacerým športovo-rekreačným zariadeniam v regióne
- blízkosť sídla k výstavnému sídlu Nitre

Slabé stránky :

- vysoké prevádzkové náklady a nedostatočné vybavenie pomôckami v školských objektoch
- zhoršený technický stav budov

- neexistencia projektov na ďalší rozvoj obce po spoločenskej a kultúrnej stránke
- slabší záujem širších vrstiev obyvateľstva o aktivity, ktoré narušujú ich klud
- nedostatok peňazí na rozvoj kultúry a športu
- znečisťované verejné priestranstvá obce
- absencia športovo-rekreačnej zóny obce

Príležitosti :

- cez projekty a granty získať finančné prostriedky na vytvorenie podmienok pre zníženie nákladov na prevádzku verejných budov
- cez projekty a granty získať finančné prostriedky na modernizáciu vybavenia školských zariadení
- hľadanie sponzorov, ktorí by finančne podporovali rôzne kultúrne, spoločenské a športové akcie
- rozvoj športu
- podpora záujmu mladých ľudí o tradičné, ale aj nové športy
- podpora záujmových krúžkov zo strany obce

Ohrozenia :

- slabšia motivácia učiteľov
- vysoké prevádzkové náklady
- vplyv konzumných kultúr a negatívnych javov na obyvateľstvo, ale hlavne na mládež
- nedostatočný záujem občanov o život v obci

STRATEGICKÉ CIELE :

- rekonštrukcia strechy a budovy základnej školy
- využívanie alternatívnych zdrojov energií v súvislosti so znižovaním prevádzkových nákladov
- rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia
- výstavba námestia ako kultúrno – spoločenského centra obce
- rozširovanie zelene v obci
- využitie zóny okolo rybníkov
- vybudovanie detského ihriska
- vybudovanie oddychovej zóny v obci

Podnikanie a služby

VÍZIA :

ALEKŠINCE – PROSPERUJÚCE MIESTO DLHODOBÉHO HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA
A RASTU

SÚČASNÝ STAV :

- nezamestnanosť
- nevyužitie tradície charakterizujúce obec
- nedostatočná štátna podpora malého a stredného podnikania v oblasti služieb, výroby a obchodu
- nevyužívanie obnoviteľných zdrojov energie
- nedostatočná príprava plôch pre priemyselné parky
- nedobudovaná technická infraštruktúra
- slabšia atraktívnosť pre nových investorov

SWOT ANALÝZA :

Silné stránky :

- dobré podmienky pre záhradkárstvo a poľnohospodárstvo
- dlhoročná tradícia v záhradkárstve a poľnohospodárstve
- obec leží v blízkosti krajského mesta Nitra
- obec je lokalizovaná v blízkosti štátnej cesty I/64 Prievidza – Nitra – Nové Zámky – Komárno a na ceste II/513 Nitra - Hlohovec
- vybudovaná telekomunikačná sieť
- vybudovaná elektrická sieť
- vybudované rozvody zemného plynu
- vybudovaný vodovod
- v obci je dostatočne veľké množstvo kvalifikovaných ľudských kapacít schopných zapojiť sa do pracovného procesu
- ľudský potenciál charakterizovaný všestrannými zručnosťami

Slabé stránky :

- zhoršujúci sa stav miestnych komunikácií
- potreba budovania siete kanalizácie

- nepripravené územie pre potenciálny rozvoj hospodárstva a služieb a pre vstup zahraničných investorov
- slabšia propagácia sídla medzi podnikateľmi
- nezáujem investorov
- horšia dopravná infraštruktúra
- nedostatočné priestorové možnosti pre rozvoj malého a stredného podnikania
- nedostatočná finančná a legislatívna podpora malého a stredného podnikania
- nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe,
- absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy,
- nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy

Príležitosti :

- možnosť vytvorenia priemyselných parkov
- rozvoj podnikateľských aktivít súvisiacich s typickým charakterom krajiny (poľnohospodárstvo, vinárstvo, záhradkárstvo)
- rozvoj podnikateľských aktivít zameraných na agroturistiku
- zrovnoprávnenie papierovej a elektronickej komunikácie medzi verejnou správou, občanmi a podnikateľmi
- vytváranie a prístupňovanie verejného digitálneho obsahu
- e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu

Ohrozenia :

- nedostatočné systémové nástroje podpory rozvoja malého a stredného podnikania
- obmedzenie prístupu a vstupu investícií
- hospodárska a záhradkárska recesia v dôsledku vysokých vstupov a na druhej strane nízkych cien za poľnohospodárske výrobky
- nedostatočná dostupnosť efektívnych úverových zdrojov
- nemotivujúce podnikateľské prostredie

STRATEGICKÉ CIELE :

- príprava priemyselného parku / priemyselnej zóny

- podpora využívania obnoviteľných zdrojov energií
- rekonštrukcie ulíc podľa potrieb a technického stavu v súvislosti s umožnením rozvoja podnikania
- vybudovanie kanalizačnej siete v súvislosti s lepšou podporou rozvoja podnikania v obci
- rekonštrukcia ďalšej technickej infraštruktúry v súvislosti s lepšou podporou rozvoja podnikania v obci
- obnova a rekonštrukcia občianskej vybavenosti
- podpora miestnych živnostníkov, ktorých činnosť je zameraná na služby, obchod a výrobu

Cestovný ruch

VÍZIA :

ALEKŠINCE - REGIÓN PRÍŤAŽLIVÝ PRE ĽUDÍ SO ZÁUJMOM O RYBOLOV, CYKLOTURISTIKU A LETNÚ TURISTIKU S OPTIMÁLNOU DOSTUPNOSŤOU DOPLNKOVÝCH SLUŽIEB

SÚČASNÝ STAV :

- nedostatočné množstvo turistov
- nedostatočný rozsah stravovacích možností
- nedostatočná informačná činnosť
- nedostatočné množstvo propagačných materiálov propagujúcich obec Alekšince a blízke okolie
- nedostatočná kvalita príľahlých rekreačných a turistických oblastí
- schátralé a zničené historické pamiatky

SWOT ANALÝZA :

Silné stránky :

- príľahlivá krajina
- typická poľnohospodárska a záhradkárska krajina
- blízkosť sídla ku krajskému mestu Nitra
- dosažiteľnosť regiónu vďaka blízkosti štátnej cesty I/64 Prievidza - Nitra - Nové Zámky - Komárno a ceste II/513 Nitra - Hlohovec

- blízkosť sídla k viacerým športovo-rekreačným zariadeniam v regióne
- dosah k Ponitrianskej a Vážskej cyklomagistrále, navrhovaných v Stratégii rozvoja cestovného ruchu NSK
- existencia vodných plôch ako potenciálnych plôch pre rozvoj rybárstva a rybárskej turistiky
- viaceré kultúrne podujatia organizované počas roka

Slabé stránky :

- neexistencia informačného centra
- zničené bývalé historické pamiatky obce
- nedostatočné základné služby pre turistov
- chýba ubytovanie v súkromí, turistická ubytovňa, kemping
- chýba športový areál s vybudovanými podmienkami pre viaceré v súčasnosti populárne športy
- chýba komplexná ponuka programov na trávenie voľného času pre návštevníkov aj domácich obyvateľov
- slabé rozšírenie agroturistických zariadení v širšom regióne

Príležitosti :

- spolupráca kompetentných ľudí v rámci regiónu navzájom a aj smerom dovonka
- spolupráca a koordinácia činnosti so susediacimi regiónmi
- spolupráca a koordinácia činnosti s inými turistickými a rekreačnými centrami v regióne
- cykloturistika – dosah k Ponitrianskej a Vážskej cyklomagistrále
- získanie financií na podporu cestovného ruchu z projektov využívajúcich programy štátu a Európskej únie
- vybudovanie informačného centra

Ohrozenia :

- nepriaznivá politika štátu v oblasti podpory cestovného ruchu
- nedostatok peňazí na rozvoj cestovného ruchu
- zvyšovanie vstupných nákladov pre tvorbu informačných a propagačných materiálov
- zvyšovanie vstupných nákladov na vytvorenie a údržbu zariadení slúžiacich na agroturistiku

- slabý záujem ľudí všeobecne o cestovný ruch ako formu živobytia
- neochota zainteresovaných ľudí, organizácií a podnikateľských subjektov spolupracovať

STRATEGICKÉ CIELE :

- vytvorenie oddychovej zóny
- vytvorenie zón slúžiacich pre rybársku turistiku
- vybudovanie cyklistických chodníkov
- spracovanie a vydanie kvalitného propagačného materiálu
- podpora rozvoja agroturistiky so zameraním na vinárstvo, poľnohospodárstvo, rybolov a návštevu prírody
- zlepšenie spolupráce v celom regióne medzi podnikateľskými subjektmi pôsobiacimi v oblasti cestovného ruchu
- propagácia agroturistiky medzi miestnym obyvateľstvom
- propagácia budovania malých rodinných penziónov zameraných na poskytovanie služieb ubytovania a stravovania

Životné prostredie

VÍZIA :

ALEKŠINCE - OBEC UCHOVÁVAJÚCA PRÍRODNÉ A HISTORICKÉ DEDIČSTVO PRE BUDÚCE GENERÁCIE, MYSLIACA EKOLOGICKY A PODPORUJÚCA OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGÍÍ A RECYKLÁCIU

SÚČASNÝ STAV :

- existujúce divoké skládky
- znečistené verejné priestranstva
- neexistencia komplexnej kanalizačnej siete
- nedostatočné odvádzanie dažďových vôd
- nedostatočná údržba rigolov popri cestách
- nevyužívanie alternatívnych a ekologickejších zdrojov energií
- poškodená a strácajúca sa ľudová architektúra a tým miznúci typický charakter poľnohospodárskeho a vidieckeho sídla

SWOT ANALÝZA :

Silné stránky :

- kvalitné informácie o území
- veľká biodiverzita územia a chránené druhy rastlín a živočíchov
- viaceré druhy vtáctva v okolí rybníkov
- výrazné historické a krajinné štruktúry
- povrchové vody
- zachovalé prírodné prostredie
- blízkosť nadregionálneho biokoridoru – rieky Váh
- zavedený separovaný zber odpadov

Slabé stránky :

- nevybudovaná komplexná sieť kanalizácie
- nevyhovujúce riešenie dopravy v obci
- nedostatočné vysporiadanie sa s odpadmi
- vplyvy ohrozujúce dodržiavanie čistoty životného prostredia
- absencia obecného kompostoviska
- nadmerné využívanie umelých hnojív spôsobujúce acidifikáciu pôdy
- absencia oddychovej zóny pre obyvateľov

Príležitosti :

- vykonávanie recyklácie
- bezodpadové alebo nízkoodpadové hospodárenie
- zvyšovanie ekologického vedomia u obyvateľov
- motivácia občanov pre ekologické aktivity
- využívanie alternatívnych zdrojov energií, napríklad využívanie slnečnej energie na ohrev vody, využívanie biomasy a pod.
- revitalizácia a projekty zelene v obci
- výstavba chodníkov popri miestnych komunikáciách
- odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje pitnej vody
- zlepšenie kvality pitnej vody
- výstavba oddychovej zóny v širšom centre obce
- rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby

Ohrozenia :

- nepredvídateľné prírodné udalosti
- nepredvídateľné ekologické havárie
- zvyšujúca sa intenzita cestnej dopravy
- divoké skládky tuhého komunálneho odpadu
- zhoršený stav technickej infraštruktúry
- nedostatočný záujem občanov o aktivity zamerané ekológiu a ochranu životného prostredia
- ohrozovanie flóry a fauny v dôsledku znečisťovania prostredia tuhým komunálnym odpadom a splaškami
- globalizačné tendencie

STRATEGICKÉ CIELE :

- realizácia kanalizačnej siete v celej obci
- neustále zabezpečenie fungovania separovaného zberu
- zabezpečenie fungovania kompostárne
- odstránenie divokých skládok
- zachovávanie, vybudovanie prípadne rekonštrukcia typickej drobnej architektúry v súvislosti so zachovaním charakteru krajiny
- rozšírenie a udržiavanie siete smetných košov na verejných priestranstvách
- zabezpečenie kvalitnej údržby verejnej zelene
- rozvoj recyklácie a využívania obnoviteľných zdrojov energie
- výsadba nových stromoradií

Programová, realizačná a finančná časť

Programová, realizačná a finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce obsahuje popis aktivít, ktoré sa majú zrealizovať v jednotlivých oblastiach popisovaných v strategickej časti dokumentu. Úlohou tohto popisu je mať prehľad o tom, čo môže obec v určitých daných obdobiach realizovať.

Treba však upozorniť, že aj keď sú nižšie uvedené aktivity usporiadané do určitého poradia, toto poradie neurčuje ich prioritu pred ostatnými naplánovanými aktivitami. Plnenie jednotlivých úloh bude závisieť hlavne od toho, aké priority budú pre obec dôležité v danom období, aké finančné prostriedky sa získajú a samozrejme od konečnej schválenej podoby rozpočtu obce v jednotlivých rokoch. Dôležitým prvkom uprednostňovania určitých zámerov sú aj termíny vyhlasovania jednotlivých konkrétnych výziev na čerpanie prostriedkov z fondov EÚ, ktoré sa neriadia dlhodobým záväzným harmonogramom.

Akčný plán aktivít obce na roky 2016-2022

Akčný plán základných priorít obce obsahuje hlavné priority rozvoja obce. Obsahuje prebiehajúce ale ešte nedokončené aktivity, aktivity ktoré boli už čiastočne riešené v minulosti a samozrejme aj aktivity ktoré sú ešte len v teoretickej rovine a ktoré môžu byť v budúcnosti vhodné alebo nevyhnutné pre ďalší rozvoj obce. Určený časový harmonogram závisí hlavne od množstva finančných prostriedkov, ktoré môže obec v každoročnom rozpočte vyčleniť na rozvoj obce a samozrejme aj do ďalších doplnkových zdrojov, ako sú granty, dotácie a finančné príspevky z fondov EÚ.

V súčasnosti prebehlo posúdenie a príprava aktivít pre rôzne oblasti možnosti čerpania zdrojov pre financovanie z fondov v novom programovacom období Európskej únie na roky 2014-2020. Vzhľadom na skúsenosti z iných sídiel sa však hlavne pri zámeroch budovania dopravnej infraštruktúry a ochrany životného prostredia ukázalo ako správne spájanie menších sídiel do mikroregiónov.

Takže významným prvkom ďalšieho rozvoja obce je spolupráca medzi samosprávami v regióne, zástupcami štátneho a verejného sektora, podnikateľskou sférou, sociálnymi partnermi a aj mimovládnyimi organizáciami.

Prioritné aktivity obce

Aktivita	1
Názov aktivity	Dobudovanie komplexnej kanalizačnej siete
Väzba na cieľ	Zvýšenie životnej úrovne a kvality životného prostredia
Garant	Obec
Zdroj financovania	Vlastné zdroje, dotácie z SR, EU
Obdobie realizácie	2016-2020

Aktivita	2
Názov aktivity	Zlepšenie kvality pitnej vody
Väzba na cieľ	Zlepšenie životnej úrovne a kvality životného prostredia
Garant	Obec
Zdroj financovania	Vlastné zdroje, dotácie z SR, EU
Obdobie realizácie	2016-2020

Aktivita	3
Názov aktivity	Príprava lokalít pre výstavbu nájomných bytov
Väzba na cieľ	Zatraktívnenie obce pre bytovú výstavbu
Garant	Obec
Zdroj financovania	Vlastné zdroje, dotácie z SR, EU
Obdobie realizácie	2016-2020

Aktivita	4
Názov aktivity	Vybudovanie námestia ako centra „života“ obce
Väzba na cieľ	Zlepšenie vzhľadu obce
Garant	Obec
Zdroj financovania	Vlastné zdroje, dotácie z SR, EU
Obdobie realizácie	2016-2020

Aktivita	5
Názov aktivity	Rekonštrukcia ulíc a chodníkov podľa potrieb a technického stavu
Väzba na cieľ	Zlepšenie technickej infraštruktúry v obci
Garant	Obec
Zdroj financovania	Vlastné zdroje, dotácie z SR, EU
Obdobie realizácie	2016-2020

Aktivita	6
Názov aktivity	Budovanie nových chodníkov v obci
Väzba na cieľ	Zlepšenie technickej infraštruktúry v obci
Garant	Obec
Zdroj financovania	Vlastné zdroje, dotácie z SR, EU
Obdobie realizácie	2016-2020

Aktivita	7
Názov aktivity	Zriadenie opatrovateľskej služby
Väzba na cieľ	Zlepšenie života dôchodcov v obci
Garant	Obec
Zdroj financovania	Vlastné zdroje, dotácie z SR, EU
Obdobie realizácie	2016-2020

Aktivita	8
Názov aktivity	Riešenie efektívneho systému triedenia odpadov
Väzba na cieľ	Zlepšenie nakladania s odpadmi
Garant	Obec
Zdroj financovania	Vlastné zdroje, dotácie z SR, EU
Obdobie realizácie	2016-2020

Akčné plány podľa oblastí

Akčný plán v oblasti technickej infraštruktúry

PROBLÉMY :	
-	neexistujúca komplexná kanalizačná sieť
-	nedostatočný rozsah a zhoršený stav existujúcich chodníkov
-	preťažená doprava v obci
-	zlý technický stav komunikácií
-	nepripravené lokality pre IBV a nájomné byty
-	nedostatočný informačný systém v obci

PRIORITY :	
-	vybudovanie kanalizačnej siete
-	rekonštrukcie ulíc a chodníkov podľa potrieb a technického stavu
-	vybudovanie námestia ako centra „života“ obce
-	príprava lokalít pre IBV a nájomné byty
-	budovanie chodníkov v obci

Cieľ č.1	Zvýšenie životnej úrovne a kvality životného prostredia
Úloha č.1.1	Dobudovanie komplexnej kanalizačnej siete
	Realizácia a termín závisí na harmonograme zodpovedných organizácií a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.2	Zlepšenie vzhľadu obce
Úloha č.2.1	Vybudovanie námestia ako centra „života“ obce
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.2.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia v obci
	Realizácia a termín závisí na harmonograme zodpovedných organizácií a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.2.3	Zabezpečenie udržiavania poriadku na verejných priestranstvách
	Realizácia a termín závisí od stavu na verejných priestranstvách, na prioritách obce v danom období a na získaní finančných

	prostriedkov
Úloha č.2.4	Skrášlenie verejných priestranstiev výsadbou okrasných drevín
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.3	Zlepšenie technickej infraštruktúry v obci
Úloha č.3.1	Rekonštrukcia elektrickej siete podľa potrieb a technického stavu
	Realizácia a termín závisí od aktuálneho technického stavu a na vyčlenení finančných prostriedkov zodpovednou organizáciou
Úloha č.3.2	Rekonštrukcia ulíc a chodníkov podľa potrieb a technického stavu
	Realizácia a termín závisí od aktuálneho technického stavu, od priorit obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.3.3	Rekonštrukcia vodovodnej siete podľa potrieb a technického stavu
	Realizácia a termín závisí od aktuálneho technického stavu a na vyčlenení finančných prostriedkov zodpovednou organizáciou
Úloha č.3.4	Budovanie nových chodníkov v obci
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.4	Zatraktívnenie obce pre bytovú výstavbu
Úloha č.4.1	Príprava lokalít na IBV
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.4.2	Príprava lokalít pre výstavbu nájomných bytov
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov

Akčný plán v oblasti sociálnej infraštruktúry

PROBLÉMY :
- slabšia sociálna infraštruktúra pre dôchodcov
- nedostatok bezbariérových prechodov a vstupov
- nedostatok ubytovacích priestorov pre sociálne slabšie vrstvy

PRIORITY :	
-	zriadenie opatrovateľskej služby
-	v nadväznosti na zriadenú opatrovateľskú službu zriadenie pomoci dôchodcom vo forme „zdravotnej sestry“, ktorá by príležitostne a podľa potrieb pomáhala osamelým dôchodcom v ich domoch
-	rozšírenie poskytovania sociálnych služieb dôchodcom a iným sociálne slabším vrstvám obyvateľstva
-	zabezpečenie a príprava lokalít pre výstavbu nájomných bytov pre sociálne slabšie vrstvy
-	neustále zabezpečovanie a podpora existujúceho klubu dôchodcov s prípadným rozširovaním jeho činnosti o ďalšie služby

Cieľ č.1	Zlepšenie života dôchodcov v obci
Úloha č.1.1	Zabezpečovanie prevádzky existujúceho klubu dôchodcov
	Zabezpečovanie z rozpočtu a príspevkov
Úloha č.1.2	Zriadenie opatrovateľskej služby
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.1.3	Zriadenie služby tzv. „zdravotnej sestry“
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.2	Zvyšovanie záujmu ľudí o pomoc sociálne slabším vrstvám obyvateľstva žijúcim v obci
Úloha č.2.1	Spoločenské oceňovanie obyvateľov aktívnych v sociálnej oblasti
	Realizácia a termín závisí na organizačnom zabezpečení úlohy
Úloha č.2.2	Osveta zameraná na sociálne cítenie ľudí
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na organizačnom zabezpečení úlohy
Úloha č.2.3	Výchova v predškolskom veku a v škole
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na organizačnom zabezpečení úlohy

Cieľ č.3	Podpora sociálne slabších vrstiev obyvateľstva
Úloha č.3.1	Príprava lokalít pre výstavbu nájomných bytov
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.3.2	Zabezpečenie projektu výstavby nájomných bytov
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.3.3	Zabezpečenie financovania výstavby nájomných bytov
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období
Úloha č.3.4	Zabezpečenie realizácie výstavby nájomných bytov
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období

Cieľ č.4	Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva
Úloha č.4.1	Rozšírenie služieb zdravotnej starostlivosti
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.4.2	Zvýšenie zodpovednosti občanov za svoje zdravie
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na organizačnom zabezpečení úlohy
Úloha č.4.3	Osveta – zdravý životný štýl
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na organizačnom zabezpečení úlohy

Cieľ č.5	Podpora budovania a rekonštrukcie domov v obci
Úloha č.5.1	Informovanie o možnostiach financovania výstavby nových domov a bytov
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na organizačnom zabezpečení úlohy
Úloha č.5.2	Informovanie občanov o možnostiach financovania obnovy domového a bytového fondu
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na organizačnom zabezpečení úlohy

Akčný plán v oblasti školstva, kultúry a športu

PROBLÉMY :	
-	zhoršený stavebný a technický stav školy
-	slabé možnosti športového vyžitia mládeže
-	nedostatočný záujem miestnych obyvateľov o kultúrne a spoločenské akcie

PRIORITY :	
-	vybudovanie námestia ako centra „života“ obce
-	rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia
-	rekonštrukcia budovy školy
-	rozšírenie športového areálu
-	vybudovanie detského ihriska
-	vybudovanie oddychovej zóny

Cieľ č.1	Skrášlenie obce
Úloha č.1.1	Vybudovanie námestia ako centra „života“ obce
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.1.2	Skrášlenie verejných priestranstiev výsadbou okrasných drevín
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.1.3	Udržiavanie poriadku na verejných priestranstvách
	Realizácia a termín závisí na aktuálnom stave verejných priestranstiev a na vyčlenení finančných prostriedkov

Cieľ č.2	Zlepšenie kvality školstva v obci
Úloha č.2.1	Rekonštrukcia budovy ZŠ
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.2.2	Zlepšenie spolupráce Škola – Rodina
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na organizačnom zabezpečení úlohy

Cieľ č.3	Podpora voľnočasových aktivít v obci
Úloha č.3.1	Neustála podpora existujúcich voľnočasových aktivít v obci
	Realizácia závisí na naplánovanom harmonograme voľnočasových aktivít počas roka a na vyčleňovaní finančných prostriedkov
Úloha č.3.2	Podpora kultúrnych akcií v obci
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.4	Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva
Úloha č.4.1	Rekonštrukcia športového areálu
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.4.2	Rozšírenie športových možností v športovom areáli
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.4.3	Vybudovanie detského ihriska
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.4.4	Vybudovanie oddychovej zóny
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov

Akčný plán v oblasti podnikania a služieb

PROBLÉMY :
- nedostatočné priestory pre obchod a služby
- nedostatočná podpora malého a stredného podnikania v oblasti služieb, výroby a obchodu
- nevybudovaná kanalizačná sieť
- zhoršujúci sa stav technickej infraštruktúry v obci
- nemotivačné prostredie pre rozvoj súkromného podnikania

PRIORITY :	
-	obnova a rekonštrukcia občianskej vybavenosti
-	rekonštrukcia technickej infraštruktúry podľa potreby
-	využívanie blízkosti krajského sídla
-	rozšírenie a udržiavanie informačných tabúl o službách v obci
-	podpora miestnych živnostníkov, ktorých činnosť je zameraná na služby, obchod a výrobu

Cieľ č.1 Zvyšovanie zamestnanosti v obci	
Úloha č.1.1	Podpora nových pracovných príležitostí na úseku podpory rozvoja cestovného ruchu
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.1.2	Podpora nových pracovných príležitostí na úseku zvyšovania ochrany životného prostredia
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.2 Dobudovanie siete služieb v obci	
Úloha č.2.1	Spracovanie a udržiavanie ponuky voľných priestorov v obci vhodných pre umiestnenie a rozšírenie služieb
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a následne bude táto ponuka priebežne v určených pravidelných intervaloch aktualizovaná
Úloha č.2.2	Rekonštrukcia lokalít vhodných pre rozšírenie ponuky služieb v obci
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce, požiadavkách na nové lokality so službami a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.2.3	Vytvorenie vhodnej legislatívy v obci smerujúcej k podpore rozvoja podnikania a služieb v obci
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na vzniknutých potrebách a požiadavkách zmeny existujúcich alebo vydania nových všeobecne záväzných nariadení obce

Cieľ č.3	Zvyšovanie atraktívnosti obce na úsek podnikania a hospodárskeho rozvoja
Úloha č.3.1	Rekonštrukcia technickej infraštruktúry podľa potreby
	Realizácia a termín závisí na aktuálnom stave infraštruktúry, prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Cieľ č.4	Obnova a rekonštrukcia občianskej vybavenosti v súvislosti s rozvojom podnikania a služieb v obci
Úloha č.4.1	Analýza stavu občianskej vybavenosti
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na vyčlenení finančných prostriedkov určených na spracovanie predmetnej analýzy
Úloha č.4.2	Vytvorenie priorít pri obnove občianskej vybavenosti
	Realizácia závisí na prioritách obce v danom období a na zhode starostu obce a poslancov obecného zastupiteľstva
Úloha č.4.3	Vytvorenie prípadne vyhládanie podmienok pre obnovu občianskej vybavenosti
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na posúdení dostupných možností pre realizáciu úlohy

Akčný plán v oblasti cestovného ruchu

PROBLÉMY :
- schátralé historické pamiatky
- nedostatočné množstvo turistov
- nedostatočný rozsah stravovacích možností
- nedostatočná informačná činnosť
- nedostatočná propagácia regiónu
- nedostatočná spolupráca medzi samosprávou a podnikateľskými subjektmi cestovného ruchu pôsobiacimi v regióne
- nedostatočná kvalita príľahlých turistických a rekreačných oblastí

PRIORITY :	
-	ubytovacie a stravovacie kapacity
-	oddychová zóna
-	zóna pre rybársku turistiku
-	cyklistický chodník
-	rozvoj a propagácia agroturistiky medzi miestnym obyvateľstvom
-	podpora rozvoja víkendovej turistiky so zameraním na širšie okolie
-	zlepšenie spolupráce v celom regióne medzi podnikateľskými subjektmi pôsobiacimi v oblasti cestovného ruchu

Cieľ č.1	Zvýšenie atraktivity obce z hľadiska turizmu
Úloha č.1.1	Vytvorenie zóny pre rybársku turistiku
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.1.2	Vytvorenie oddychovej zóny v obci
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.2	Rozšírenie turistických možností v obci a blízkom okolí
Úloha č.2.1	Vybudovanie cyklistického chodníku a jeho napojenie na plánované cyklomagistrály
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.2.2	Motivácia občanov pre zapojenie sa do práce v cestovnom ruchu
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.3	Zlepšenie propagácie obce a regiónu
Úloha č.3.1	Vydanie propagačného materiálu a turistických možnostiach v regióne
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.3.2	Koordinácia činností medzi samosprávou a podnikateľskými

	subjektmi
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na organizačnom zabezpečení úlohy
Úloha č.3.3	Zabezpečenie dohľadu nad kvalitou a rozsahom poskytovaných služieb v oblasti cestovného ruchu
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na organizačnom zabezpečení úlohy

Cieľ č.4	Zabezpečovanie základných podmienok rozvoja turizmu v obci a v regióne
Úloha č.4.1	Zvyšovanie príťažlivosti územia, jeho hodnôt a tradícií
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.4.2	Finančná a legislatívna podpora agroturistiky v obci
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.4.3	Podpora vytvorenia ubytovacích kapacít pre turistické účely
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.4.4	Podpora rozšírenia rozsahu služieb v oblasti cestovného ruchu
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.4.5	Osveta o rozšírení agroturistiky medzi miestnym obyvateľstvom
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na organizačnom zabezpečení úlohy

Akčný plán v oblasti životného prostredia

PROBLÉMY :
- neexistencia kanalizačnej siete
- divoké skládky
- nedostatočná údržba zelene
- nedostatočné odvádzanie povrchových vôd z ciest

- nevyužívanie alternatívnych a ekologickejších zdrojov energií
- znečistené verejné priestranstvá

PRIORITY :

- realizácia kanalizačnej siete
- zlepšenie kvality pitnej vody
- odstránenie divokých skládok
- údržba verejnej zelene
- výsadba nových stromoradií
- osвета zameraná na rozvoj recyklácie a znižovanie množstva vyprodukovaných odpadov
-osвета medzi obyvateľmi obce a podnikateľskými subjektmi zameraná na využívanie obnoviteľných zdrojov energie
- zachovávanie, vybudovanie prípadne rekonštrukcia typickej drobnej architektúry v súvislosti so zachovaním charakteru krajiny

Cieľ č.1	Zlepšenie životnej úrovne a kvality životného prostredia
Úloha č.1.1	Realizácia kanalizačnej siete v obci
	Realizácia a termín závisí na získaní finančných prostriedkov a na harmonograme zodpovedných organizácií
Úloha č.1.2	Zlepšenie kvality pitnej vody
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce a na zabezpečení úlohy zodpovednými subjektmi a organizáciami
Úloha č.1.3	Odstránenie divokých skládok
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce, na získaní finančných prostriedkov potrebných na túto špecifickú úlohu a na jej administratívnom a realizačnom zabezpečení
Úloha č.1.4	Údržba verejnej zelene
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce na neustálom vyčleňovaní potrebných finančných prostriedkov a pracovných kapacít
Úloha č.1.5	Výsadba nových stromoradií
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na

	získaní finančných prostriedkov
Úloha č.1.6	Zabezpečovanie ochrany všetkých zložiek životného prostredia
	Realizácia bude zabezpečovaná neustálym sledovaním dodržiavania legislatívy na úseku ochrany prírody a odpadov občanmi a návštevníkmi obce

Cieľ č.2	Zlepšenie nakladania s odpadmi
Úloha č.2.1	Riešenie efektívneho systému triedenia odpadov
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.2.2	Zriadenie kompostárne
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.2.3	Podpora recyklácie odpadov
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.2.4	Osveta v súvislosti so znižovaním množstva vytvorených odpadov
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.3	Systém komplexného zabezpečenia údržby a čistoty v obci
Úloha č.3.1	Zabezpečenie údržby verejnej zelene
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na neustálom vyčleňovaní potrebných finančných prostriedkov a pracovných kapacít
Úloha č.3.2	Zabezpečenie údržby a čistoty verejných priestranstiev
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Organizačné zabezpečenie realizácie aktivít

Plánom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja realizuje obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky – princíp programovania. Ďalším krokom je realizácia zámerov implementáciou jednotlivých projektov. Projekty možno uskutočňovať vlastnými silami obce alebo využitím externých odborníkov. Preferovaný je druhý spôsob, pretože prepojenie interných a externých nositeľov úloh v rámci projektov môže urýchliť proces realizácie jednotlivých cieľov. Činnosť viacerých realizátorov úloh umožní paralelnú realizáciu viacerých projektov, samozrejme okrem tých, ktorých výsledky na seba nadväzujú.

Riadiacim orgánom pre realizáciu zámerov uvedených v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je na úrovni obce obecné zastupiteľstvo a výkonným orgánom je starosta obce. Výkonným orgánom pre prípravu a realizáciu rozvojových projektov a aktivít uvedených v programe je starosta obce, ním riadené inštitúcie obce, ním určené zodpovedné osoby a vybraní partneri projektov. Vyššie uvedené orgány zodpovedajú za systém riadenia programu a v prípade čerpania pomoci EÚ a dotácií i za systém riadenia pomoci, čerpanie dotácií a použitie úverových zdrojov.

Pre efektívnu realizáciu cieľov programu je vhodné vytvoriť pracovnú skupinu zloženú z ľudí verejného a súkromného sektora. Táto komisia musí pracovať s úzkou väzbou na obecné zastupiteľstvo a na jeho odborné komisie. Podstatou jej činnosti je príprava projektov a koordinácia aktivít jednotlivých účastníkov rozvojového a realizačného procesu. Vzhľadom k skutočnosti, že garantom väčšiny projektov je obec, predpokladá sa personálne prekrývanie činností administratívnych štruktúr miestnej samosprávy s poslancami a pracovnou skupinou.

Realizácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2016 – 2022 je inštitucionálne a organizačne zabezpečená miestnou samosprávou prostredníctvom činnosti Obecného zastupiteľstva, komisií obecného zastupiteľstva, starostu obce, Obecného úradu ako výkonného aparátu miestnej samosprávy a miestnymi aktivitami občanov obce a občianskych združení, pôsobiacich na území obce a aj v bližšom regióne.

Monitorovanie a hodnotenie realizácie aktivít

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je dokument živý, otvorený, reagujúci na zmeny a teda je zřejmé, že vypracovaním a schválením výsledného dokumentu

proces strategického plánovania nekončí. Proces plánovania však vyžaduje aj potrebu priebežného vyhodnocovania procesu realizácie aktivít, resp. ich monitorovanie. Monitorovanie je nevyhnutné, pretože zaisťuje prehľad vykonaných akcií a udržanie úsilia na dosiahnutie cieľov tým, že uskutočňuje opatrenia na prispôsobenie sa prípadným zmenám v dostupných alebo požadovaných zdrojoch, prípadne zmenám prostredia ako takého. Akčný plán opatrení rozvoja obce je preto vhodné každoročne prehodnotiť a v prípade potreby aktualizovať.

Pracovná skupina pre implementáciu by okrem úlohy „transformovať strategickú víziu a ciele na skutočnosť“ mala plniť aj monitorovaciu úlohu. Jej náplňou je sledovanie zmien v smerovaní vývoja obce, zmien vonkajších podmienok rozvoja, ako aj nových požiadaviek obyvateľov a ďalších cieľových skupín (návštevníkov, podnikateľov). Na základe zistených skutočností je následne potrebné uskutočniť revíziu aktuálnosti strategických cieľov a v prípade potreby ich prehodnotiť.

Pracovná skupina pre implementáciu a monitoring by sa mala schádzať na spoločných stretnutiach aspoň raz za rok. Na stretnutí by sa malo zhodnotiť plnenie plánu, doterajší postup realizácie jednotlivých aktivít a následne by sa v prípade potreby prediskutovali a odsúhlasili potrebné zmeny v pláne aktivít.

Odporúčané zloženie pracovnej skupiny:

- starosta obce,
- odborné komisie pri Obecnom zastupiteľstve,
- zainteresované podnikateľské subjekty,
- predstavitelia subjektov spolupracujúcich na realizácii aktivít/projektov,
- zainteresovaní obyvatelia, ktorí deklarovali záujem participovať v skupine.

Monitorovanie plnenia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je stálym a dlhodobým procesom zameraným nasledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov. Jeho cieľom je získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude obsahovať nasledovné činnosti:

- každoročné hodnotenie napĺňania cieľov stanovených v PHSR,
- každoročné spracovanie plánu aktivít na nasledujúce obdobie,

- vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov ako popis stupňa realizácie jednotlivých cieľov a opatrení programu,
- vyhodnotenie dopadov aktivít na občanov dotazníkovou formou a porovnanie s počítačnými požiadavkami a preferenciami občanov pri zostavovaní PHSR.

Zmyslom procesu hodnotenia je sumarizácia výstupov monitorovania projektov ako podklad pre získanie informácií o účinnosti a efektívnosti vynaložených nákladov. Tieto informácie sa transformujú do monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré sa prerokovávajú na zasadnutiach pracovnej skupiny. Proces hodnotenia využíva ako svoje vstupy všetky dáta získavané v procese monitorovania. Všetky vstupné dáta sú spracovávané a výstupom tohto procesu hodnotenia, resp. celého procesu monitorovania a hodnotenia sú hodnotiace a monitorovacie správy.

Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity realizovaných zámerov voči cieľom jednotlivých projektov a zároveň aj voči komplexným cieľom určených. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom. Hodnotenie sa opiera o monitorovacie činnosti, ktorému poskytujú nevyhnutné informácie. Hodnotenie znamená kritické a objektívne overovanie a plní funkciu spätnej väzby.

Finančné zabezpečenie realizácie aktivít

Keďže realizáciu opatrení a aktivít predstavujú viaceré finančne náročné projekty, je dôležité identifikovať a určiť optimálne finančné zdroje, ktoré umožnia ich realizáciu. Vzhľadom na to, že v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je realizácia zámerov naplánovaná a rozložená na viac rokov, pri väčšine zámerov nie je možné presne určiť konkrétny zdroj a prípadne aj percentuálny podiel financovania. Finančné prostriedky potrebné na realizáciu projektov budú pochádzať z nasledovných zdrojov:

- verejné zdroje - rozpočet obce,
- ostatné verejné zdroje,
- súkromné zdroje,
- fondy Európskej únie

Verejné zdroje – rozpočet obce

Rozpočet obce je základným zdrojom financovania jej činností. Keďže výška voľných finančných prostriedkov obce je limitovaná, je preto vhodné prostriedky obecného rozpočtu použiť najmä na:

- bežné aktivity - neinvestičné aktivity v oblasti služieb občanom a spoločenského života
- zabezpečenie prípravy projektov – projektové dokumentácie a príprava žiadostí o NFP,
- spolufinancovanie projektov – percentuálna výška finančnej spoluúčasti obce je určovaná pri konkrétnych výzvach na predkladanie žiadostí o NFP,

Ostatné verejné zdroje

Mestá a obce majú obmedzené možnosti získavania grantov zo štátneho rozpočtu na rozvojové aktivity. Nenávratný finančný príspevok pre investičné projekty – výstavbu obecných nájomných bytov je možné získať z Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. Na prefinancovanie ostatných nákladov súvisiacich s nájomnými bytmi je možné získať úver od Štátneho fondu rozvoja bývania. Úlohy súvisiace s realizáciou environmentálnej infraštruktúry plní Environmentálny fond. Na úseku zlepšenia bezpečnosti v obci je možné žiadať o dotáciu Ministerstva vnútra na kamerové systémy.

Súkromné zdroje

Súkromné prostriedky predstavujú najjednoduchšiu formu investovania, nakoľko ich použitie závisí výlučne od rozhodnutia ich poskytovateľa. Ich význam pre regionálny rozvoj spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby pre návštevníkov obce i pre miestnych obyvateľov aj keď pri investovaní súkromných zdrojov investor primárne hľadá zisk. Vzhľadom k obmedzenej investičnej sile ekonomických subjektov pôsobiacich v obciach je však potrebné zameriavať pozornosť najmä na externé subjekty a aktívne vyhľadávať potenciálnych investorov.

Fondy Európskej únie

Po vstupe SR do Európskej únie sa otvorili ďalšie možnosti získania finančných prostriedkov. Európska regionálna politika si kladie za cieľ vyrovnávanie rozdielov medzi regiónmi v zmysle finančnej solidarity. Aby SR mohla v čerpať finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov, bola vypracovaná Partnerská dohoda SR 2014 – 2020. V súčasnej dobe vrcholí príprava podkladov pre čerpanie zdrojov z nového programového obdobia 2014-2020.

Záver

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Alekšince vznikol pre potreby rozvoja obce a pre potreby vytvorenia určitého systému plánovania rozvoja obce. Jeho hlavným cieľom je zlepšenie kvality života jeho občanov, vytvorenie podmienok pre ekonomický rozvoj a presadzovanie konceptu udržateľného rozvoja obce. Existencia spracovanej lokálnej rozvojovej stratégie je však potrebná aj na získanie finančnej podpory z verejných zdrojov - európskych, štátnych alebo regionálnych.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Alekšince je strednodobý programovací dokument s časovým horizontom 7 rokov. Tento programovací dokument bol spracovaný ako podporný dokument pre stanovenie prioritných rozvojových oblastí, strategických cieľov, priorít, opatrení a aktivít rozvoja obce Alekšince.

Tento program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je rozčlenený do troch základných častí, a to charakteristika obce a regiónu, ďalej strategická časť zahrňujúca potreby obce Alekšince, a realizačná časť, ktorá obsahuje rozpis priorít, cieľov a úloh, ktorými by sa mala obec zaoberať v najbližších rokoch a zároveň navrhuje aj ich spôsob financovania, riadenia a monitorovania. Cieľom programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja nie je vyriešiť všetky problémy, ktoré sa v obci vyskytujú, ale riešiť veci podľa aktuálnej potreby a naliehavosti v súlade s celkovou víziou programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce. Vykonateľnosť jednotlivých opatrení a tým dosiahnutie stanovených cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít. Programový dokument obsahuje a usmerňuje podporu rozvoja obce aktivizáciou a koordináciou všetkých ekonomických, kultúrnych a spoločenských subjektov tak, aby bol maximálne využitý potenciál územia na dosiahnutie ekonomickej, kultúrnej a spoločenskej prosperity celej obce pri akceptovaní princípov udržateľného rozvoja.

Spracovaný dokument predstavuje súčasný stav i perspektívy rozvoja obce, ktorá sa snaží zlepšiť životné podmienky svojich občanov. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Alekšince vychádza z priorít a cieľov vytýčených pre rozvoj Nitrianskeho samosprávneho kraja. Opätovne je potrebné upozorniť na to, že program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce nie je uzavretý dokument a je priebežne doplňovaný formou krátkodobých akčných plánov a v prípade zmeny východiskových podmienok aktualizovaný.

Použité zdroje informácií

- Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky 2007 – 2013
- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020
- Aktualizácia Národnej stratégie regionálneho rozvoja (2014)
- Národný strategický plán rozvoja vidieka SR na programovacie obdobie 2007-2013
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) v znení Zmien a doplnkov KURS z roku 2011
- Program rozvoja vidieka SR na programovacie obdobie 2014-2020
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2012-2018
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu NSK na roky 2006 – 2013
- Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja (2012)
- Zmeny a doplnky č.1 Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja (2015)
- Štatistický úrad SR
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011
- Internetová stránka obce Alekšince www.aleksince.sk